

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rt. részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, február 17.

Ellenség hullái borítják
új olasz állásainkat.

Budapest, február 16. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz- és Délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A tengermelléki arcvonalon és a karinthiai arcvonalnak ehhez csatlakozó részén a tüzéségi harc tovább tart. A doberdói szakaszon aknavető és kézigránát harcokra is került sor. A javorosiken egy olasz tábori őrséget nyolcadszor szedtünk ki állásából. Romboni új állásunk előterét az ellenség holtteste borítják. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Meghíusult angol
és francia előretörések.

Berlin, február 16. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az angolok tegnap este háromszor is eredménytelenül támadták az Yperntől délkeletre általunk elfoglalt hadállást. Kerek számban egyszáz angolt fogtunk el. Champagneban a franciák ismét megkísérelték, hogy Tahuretől északnyugatra tőlük elvett állásukat visszafoglalják. Kísérletük csak úgy meghíusult, mint az előző napon. Általában viharos esőzések akadályozták a harci tevékenységet.

Keleti hadszíntér:

Egész arcvonalon hóvihár lévén, különös esemény nem volt.

Balkán hadszíntér:

Nincs újság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Törökök győzelmei.

Konstantinápoly, február 15. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Irak front: Repülőgépeink egyike ellenséges tüzéség kut-el-amarai állása felett tizenkét bombát dobott le, amelyek igen jó hatást értek el. Kornatol nyugatra Oaltia mellett szenvedett veresége után az ellenség nagyszámu halottat hagyott hátra a visszavonulás során. Az említett ütközetben és az azóta szenvedett veszteségei kétezer embert és háromezer állatot tesznek ki.

Kaukázusi front: Azon heves pozícióharcokban, amelyek legutóbbi három napon nagy hideg és hóvihár ellenére végbementek, ellenség ötezer halottat és hatvan foglyot veszített.

Dardanella-front: Február tizenharmadikán a tengerszoros magasságában egy cirkáló, egy monitor és

egy torpedónaszád husz hatástalan ágyulóvést tett Teke-Burnu és Sedil-Bahr ellen, de ütegeink távozásra kényszerítették. Aden mellett, a Seik-Ozman és El-Saille közötti erdőkben, törbe csaltunk és csaknem teljesen megsemmisítettünk egy ellenséges felderítő oszlopot.

Briand megy, Clemenceau jön.

— Támadások Poincaré ellen. — A francia kormányválság. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

Clemenceau kabinetje már alakulóban van a küliszák mögött.

Néhány becsvágó ember megkezdte a rohamot a Briand minisztérium ellen, amelynek első sikere: Besnard repülésügyi államtitkár megbuktatása. Magában véve ez a bukás nem volna jelentőséges, mint hogy Gallieni hadügyminiszter körül még három hadügyi államtitkár marad és minthogy a huszonöt főből álló minisztériumban annyi kiváló név van, hogy ezek mellett a fiatal Besnard számításhoz sem jöhet. Azonban a francia kamera belső pártviszonyait és a kellemetlen eseményeket a választásoknál mégis számba kell venni. René Besnard alig tett egyebet, minthogy néhány lefoglalási tárgyalást intézett el. A szocialista radikálisokban azért nagy szerepet játszott, mert az intrikáktól sohasem állott távol és a „törvényszék”-ről gondoskodott. Annak, hogy szakemberek hírvárában rábizták a repülés ügyét, annak oka az, hogy Briand engedelműt akart tenni Besnard politikai barátainak. Ezek a barátok azonban most a politikával elégedetlenek számát fogják szaporítani. Noha Briand mindent megtett, hogy Besnardt fedezze és hogy őt a visszaléptéstől visszatartsa, bukása mégis őrajta fogja magát megbojtosítani.

Ha már egyszer sikerült az ellenségeknek a támadott kabinet egyik, bár a legkisebb, tagját eltávolítani, akkor többé semmi sem tartóztatja fel a bukást. Hogy csak két példát hozunk fel: Mikor a csaknem halhatatlan Combes nem tudta többé megtartani győltöt hadügyminiszterét, André, akkor a hadügyminiszter lemondását kénytelen volt egy hónapra később az egész kabinet követni. Mikor Delcassé a múlt év őszén lemondott, akkor René Viviani sem tudta többé tartani magát. A „krokodil” ritkán elégszik meg az egyik lábszárral: a megsemmisített a parthoz közel eléri és a vízbe rántja. Briand állítólag meg sem kísérelte, hogy Besnard helyére utódot állítson; Viviani sem tett utódot Delcassé helyére és az utolsó időre megának tartotta meg a külügyi tárcát. Még ha es a krokodil csak Clemenceau is, akkor is tudhatjuk, hogy nem-

csak egy államtitkár fog menni. A szenátus elnöke meg fogja támadni Briandt és a hadügyminisztert azzal, hogy ostosanak Besnard felelősségében a repülés-ügy rossz állapota miatt: a Páris elleni Zepelin-támadás miatt történt viharos kamrai interpelláció alkalmával nyomatékosan kijelentették, hogy az államtitkár intézkedéseit helybenhagyják, és hogy a kritika jogszületlen. Ennek következtében ostosanak Besnard sorában és távozanak.

Rendszeres és formális összehívással van szó. Clemenceau előre elkészítette a tervét a kamrai bizottságban történt kihallgatásra, amely utóbb Besnardnak szavát szerte. Louis Barthou nyújtott neki szavakat. Ez a háború szülő stréber, aki Poincaré számára is elintézte a három éves szociális kötelezettséghez való visszatérést, akik közül Caillaux az a kérdésként elbukott és aki azóta visszavonulva a Figaro-részemmel Caillauxt buktatta meg, most teljes nyugalommal támadja hitbe egykori jóakaróját, Poincarét. Mert Clemenceauval harcolni annyit tesz, mint a köztársaság elnöke ellen fordulni: az öreg Georges (Clemenceau) kevésebb gyűlöli Briandot, mint Poincarét. Nagy felháborítást keltett, amikor Barthou, aki mindig Briand jóbarátjának játszott ki magát, február 2-án élethangú cikkben kelt ki a repülés-ügy rossz helyzetéért felelősek ellen. annál is inkább, mert ennek a cikknek az egyébként anovira kormányhő Matin adott helyet. Ha a Matin az ellenséket szólaltatja meg, akkor már az ellenségnek nagy kilátása lehet az eredményre. Barthou mellett még Béranger szenátor is megeresztett vagy egytucat cikkel Clemenceau érdekében különböző újságokban. Charles Humbert szenátor a Journalnál társult, nyilván azzal a titkos reménnyel, hogy Clemenceau-nál hadügyminiszter lehet. A kamrai központi pártjának vezetője, Charles Benoist, is feliszul és odakiáltja Briandnak: „Bennünket nem fognak kormányozni”. Néhány nap mu va Clemenceau-nak már nem lesz eligazítási való tárcája.

A kamara február 2-iki ülésében, amelyen Gallieni hadügyminiszter elhagyta a termet és Viviani csak nagy fáradsággal tudta a kabátja szárnyánál fogva visszahúzni, a kormány ellenfelei kijelentették, hogy a Zeppelin-bombázás nekik mellékes ügy és hogy Szaloniki és a Dardanellák a fődolog. Barrés már azt követeli az Echo február 6-iki számában, hogy adjanak szájkosarakat a bűnös árulóknak, akik d'Amaderói azt mondták a kamarában, hogy „már elég sok embert tett tönkre!” A katonai helyzettel általános elégedetlenségből Clemenceaunak van haszna. Változtatni ő sem fog a helyzeten. De, minthogy egyéb kísérlet úgy sincs hátra, ő vele tagnak kísérletezni. Briand római utazása után, egészen bizonyosan elkövetkezik a francia válság folytatása.

Három millió korona kártérítésre felszólított miniszter.

(A pozsonyi egyetem építésének megakadása. — A képviselőház ülése.)

szóirat utasítás.

Budapest, február 16.

Beöthy Pál elnök fél tizenegy után nyitja meg az ülést. A napirenden a miniszterelnöki jelentés általános vitája szerepel.

(Vita a drágaságról.)

Hantos Elemér az első szónok: A gazdasági és pénzügyi hadviselés eszközeivel kíván foglalkozni, mivel ellenségeink is az utóbbi időben nem katonai legyverekkel, hanem gazdasági legyverekkel kívánják a háborút megvívni. A szónok az újabb kültöldi irodalom számos idézetével bizonyítja, hogy ellenségeink létezésünk és anyagi kiművelésünk lehetőségéből már kezdenek kiabrándulni.

Pozsonyi Geza azt hangoztatja, hogy a kormány a felelősségre vonás elől a rendszeretelenül lehalmozott rendeletek utvesztőjébe menekül. Felvilágosítást kér azirant, igaz-e, hogy a kültöldről behozott élelmiszereket tényleg akként osztották e fel, hogy Nemetszagnak 60, Auszriának 36, Magyarországok pedig 4 százalék jut a behozatalból. A moratórium rendeletekkel foglalkozik és azt hangoztatja, hogy a lakóer hátralekötés beajánlásával existenciák tehető tönkre. Azután a drágaság kérdését tárgyalja és a kormányt okolja a nagy árakért. Bírálta a bankok áruüzleteit, ráutalt arra, hogy valutánk romlásához a hadikölcsön is hozzájárult. Végül a választójog kiterjesztésének szükségességét hangoztatta.

A vitát befejezik és a napirend megállapításánál Beöthy Pál elnök azt javasolta, hogy holnap szakítsák telbe a drágasági vitát és tárgyalja le a Ház a regnikorábbi bizottság jelentését a hivat ember nasználáról és csak azután folytassák a mai vitát.

Károlyi Minaty gróf és Sággy Gyula ama kérelmet, hogy a cimerkérdést holnapután tárgyalják csak, a Ház Tisza Istvan gróf hozzájárulása után teljesítette.

(Interpellációk.)

Ezután átért a Ház az interpellációk tárgyalására.

Bartus Janos szóvá teszi, hogy az egy tanítás népszerűségében a tanító bevonulása miatt az oktatás szünetel. Kérni, hogy hajandó-e a kultuszminiszter eme tanítókat a fronttól visszahozni.

Jankovics Béla kultuszminiszter kijelenti, hogy a tanítókat a katonaságtól nem vonatja el, mert intelligenciájuk következtében nagyobb elemek a hadseregek és a számuk igen nagy. A front szolgálatokra alkalmatlanokat visszakerül iskolákba. A Ház a választ tudomásul veszi.

(ketormáljak a patika jog gyakorlását.)

Arthanam Dzszo a gyógyszerárak engedélyezése miatt interpellált és azt mondja, hogy ezeket politikai jutalmak gyanánt oszt-

ogatják, noha csak közérdek szempontjából szabadon elbírálni a kérdést. Hibáztatja, hogy a gyógyszerészeket mind behívták és így számos gyógyszerész vezető nélkül maradt. Új szabályrendeletet követel az anomália orvoslására.

Sándor János belügyminiszter kijelenti, hogy a gyógyszerárak körül csakis olyan sok baj merült fel és ő a gyógyszerári jogot érdemeseknek ingyen adja és ezek azt mégis áruda bocsájtják. A közegészség szempontjából nélkülözhetetlen gyógyszerészeket teimentették. A Ház a választ tudomásul vette.

(A pozsonyi egyetem telkei.)

Laehne Hugó a pozsonyi egyetem-telek ügyében interpellál és azt mondja, hogy az egyetem építési ügye elaludt a miniszternek önkényes intézkedése miatt, aki önhatalmúan a közérdek kárára szakértők meghallgatása nélkül döntött. A miniszter személyesen megjelent Pozsonyba, hogy a telket megnézze, azt megvásárolta és kiderült, hogy a városon kívüli fekvő telek építkezésre teljesen alkalmatlan és már az előmunkálatok három és fél millió koronát igényelnének. A miniszter belátva, hogy a vásárlás elhárított dolog elmelegítő-intézet céljaira akarja fenaszálni a telket, de az arra sem alkalmas. A miniszter tiszte a hatáskörét, megbénította az egyetem működését és megkárosította a kincstart. Kérni hajlandó-e a kárt megtéríteni.

Jankovics Béla kultuszminiszter hosszasan válaszolt és ismerteteli az építkezés történetét. Kijelenti, hogy a városban két áramlat volt, az egyik a belterületen, a másik a külterületen akarta az egyetemet építeni. Többféle telek ajánlatot tettek neki, azonban valamennyi sokkal drágább lett volna és előkészületi munkálataik is sokkal többet igényeltek volna, mint amelyet ő vásárolt szakértők meghallgatása és személyes megtekintés után. A pozsonyi orvosok kívántak, hogy a klinikák a külterületen legyenek és ezért a megveit telken kezdetben is elmelegítő-intézetet akartak létesíteni, hogy az kapcsolásban legyen a szomszédos telkeken létesítendő klinikákkal.

Laehne Hugó kijelenti, hogy biztos tudomása szerint egyetem céljaira vették a telket és csak később tűnt ki, hogy annak alkalmatlan. A választ nem vette tudomásul.

A miniszter felvilágosításai után a Ház a választ tudomásul vette. Az ülés fél ótkor véget ért.

Durazzó eleste küszöbön áll.

— Kövess seregei költöztek az olaszokat. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Becs, február 16.

Bukarest. Durazzó eleste küszöbön áll.

Athén. A Durazzónál lévő francia és angol ilotta a monarchia buvárnajóitól sokat szenvedett. Ugy hírlik, hogy négy nagyobb egységüket harcképtelenné tették.

Kövess hadserege február 12-én vonult be Tiranába és egy hadosztalpa ugyanekkor a tizenöt kilométer távolságra levő hegyláncot szállotta meg Preza és Bazar Sijak között, hogy nyugat felől biztosítsa szárnyát Bazar Sijaknál, amely a durazzó—tiranai országut mentén tekszik, ősrégi hid vezet át az Arzen folyón. Olasz részről már decemberben kijavították és megerősítették ezt a hidat, sőt keleti oldalán sáncműveket is emeltek. Az olaszok, amidőn Montenegro felől előrenyomultunk, erre a támaszpontjukra vonultak vissza minden harc nélkül.

Amidőn az olasz főparancsnokságnak a földérítő szolgálatot végző patrouok azt jelentették, hogy a prezai magaslatokat csak gyön-

gőbb osztrák-magyar sereg tarja megszállva, míg a főerő ettől egy napi járásnyira Tirana közelében masiroz, elhatározta, hogy Bazar Sijaknál offenzívába megy át. Az olasz csapatok számbeli túlsúlyában bizakodva, támadást intézett Preza és Bazar Sijak között a magaslati állások ellen. Ezáltal történt először, hogy a Balkánon olasz csapatok harcba bocsájtkoztak. Képzeltető, hogy nyugati Szerbia és Montenegro legyőzöi milyen örömmel fogadták az olasz támadást. Az olaszok több ponton is megkísérelték magaslati állásaink ellen a rohamot, azonban mindenütt véres tejjel visszaűztük őket.

Az albán földön vívott első olasz-osztrák-magyar csata tehát a mi javunkra dőlt el.

Kövess hadseregének zöme a terep nehézségeivel küzdve, egyre jobban közeledik Durazzóhoz. Elővédje már megérkezett az Arzen folyó alsó folyásához és az ellenséget a déli partra vetette vissza. Hadseregünk éle most már mindössze tíz kilométernyire áll Durazzótól. Ez a vidék rendkívül sivár, hullámos terület, melyet csak tüskés bokrok hirtanak el. Durazzót észak felől a mocsaras Kneta Durs választja el, amely régebben a római Dyrhachium hadikikötője volt. Az Arzen folyó déli partja nem részesíti az olaszokat természeti kedvezésekben. Az olaszoknak, úgy látszik, ha egyáltalában védekezni akarnak, a Kneta Durs és a durazzói öböl között levő keskeny földnyelvre kell szorulniok.

Mialatt Kövess hadserege ilyen módon visszafallal vette körül északról és keletről Durazzót, megsemmisült az olaszoknak az a reménysége is, hogy déleleti irányban elmenekülhetnek Elbasszánon keresztül, hogy az orchridai uton egyesüljenek a Szaloniki körül álló szövetségességekkel. Ezt a reménységüket a bolgár hadsereg semmisítette meg, amely tegnapiótt megszállotta Elbasszánt. Macedónia megúdítóit nem maradtak Elbasszánonál, hanem délnyugati irányban tovább nyomultak egészen Fierig, amely már csak egy napi járóföldre esik Valonától északra. Az itt álló bolgár csapatoknak a szárazföld felé való menekülő útja tehát teljesen el van zárva és így szorongatott helyzetükben csakis arra szorítkozhatnak, hogy hajókra szállva távozzanak el Durazzóból.

— A burgonya maximális ára. A kormány rendeletének alapján az étkezési burgonyának nevezetesen a rózsá, hópehely, magnum, kili, továbbá a sárga héjú és húsú burgonyának azon árát, mely mellett Arad város területén árusítható, 1916. évi február hó 29-ig, illetve 1916. március 1-től 1916. május 31-ig bezárólag azokra nézve, akik burgonyát 50 kilogrammon felüli bármily mennyiségben eladnak, kilogrammonként 13,5 fillérben, illetve 14 fillérben, kicsinybeni eladásra nézve pedig kilogrammonként 15,5 fillér, illetve 16 fillérben állapította meg a polgármester. Burgonyát a most megállapított áraknál magasabb áron árusítani tilos; aki ezen tilalmat megszegi, vagy a tilalomba ütköző ügylet megkötésénél bármely módon közreműködik, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kizágást követ el és az 1914. évi L. t.-c. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. A rendőrség utasítást nyert, hogy a most meghatározott eladási árak betartását szigorúan ellenőrizze, az ellene vétőkkel szemben pedig a legszigorúbban járjon el.

Orökös fegyházra ítélték Felföldi Agnes gyilkosát.

(Kiss F. Sándornét felmentette az aradi esküdszek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16

Öt napos tárgyalás után, ma került a sor ítélethozatalra Felföldi Agnes gyilkosainak, Máté Sándor és társainak bűnügyében. A törvényszék Máté Sándornál gyilkosság büntetésére, mint tettesre, Keresztes Katinál mint bűnszolgára, Keresztes Marira, Patkány Jánosra és Kiss F. Sándornéra mint felbujtóra vonatkozólag tette fel a kérdéseket.

A délelőtt Gyene Zoltán dr. vádbeszédével telt el. A vádbeszéd, amely két és fél óráig tartott, hatalmas koncepciója volt, maggyőzően és nagy szónoki készséggel sorakoztatta fel benne az ügyész a vád érveit, kiterjeszkedett a legapróbb momentumokig. Az ügyész fáradozása nem is maradt hiábavaló, a beszéd, amely szerencsésen csoportosította a több napos tárgyalás anyagát, látható hatással volt az esküdtekre.

Később a védőkre került a sor. Előbb Friedmann Ignác dr., Máté Sándor védője szólalt fel, igyekezve bizonyítani, hogy védenie részben bosszúból, részben titlegelés és megfélemlítés alatt hozta fel a szörnyű vádat, amely reá halálbüntetést hozhat, a többi vádlotokra pedig súlyos, évekig tartó tegyházbüntetést. A főtárgyalás során beismerő vallomását visszavonta, s miután ténybeli bizonyíték nincs, védenecének felmentését kéri. Ugyanígy értelemben szólaltak fel Hotaran Viktor dr. Keresztes Kati, Révész Mór dr. Keresztes Mari és Grósz Aladár dr. Patkány János védői.

Utolsónak Nagy Sándor dr. mondta el védőbeszédét. A mindinkább országos hírnévre emelkedő kriminálista szereplése eszeny számba ment s délutánra, amikor védőbeszédét elmondotta, a tárgyalási terem előkelő és nagy publikum töltötte meg. Nagy Sándor dr. védőbeszédé úgy szerkezeti, mint tartalmi szempontból szónoki mestermű volt. A beszéd három szabályos részre tagolódott: az első részben annak bizonyításával foglalkozott Nagy Sándor dr., hogy Felföldi Agnes természetes halálal halt meg. Kijelentte, hogy a tekintetben az orvosi szakvélemények nem nyújtanak kellő tájékoztatást, miután akkor, amikor Genssch dr. orvosprofesszor a hullát megvizsgálta, annak epidermikum és belső részei már szét voltak málva s így teljes biztonsággal maga az orvosprofesszor sem mondhatott véleményt. A beszéd második része pontó-pontra boncolta, szedte szét Máté Sándor beismerő vallomását s mutatta ki az abban rejlő súlyos ellenmondásokat. A beszéd harmadik részét Kiss F. Sándorné védelmének szentelte Nagy Sándor dr., kimutalva, hogy Kisnének nem állt érdekében Agnes német eltenni láb alól. Hosszasan foglalkozott a lélektani motívumokkal s maggyőzően bizonyította, hogy az a feltetés, amely szerint Kisné azért gyilkoltatta meg Felföldi Agnest, hogy megzabadjon tartási kötelezettségétől, már csak azért sem helytálló, mert hiszen Kisné már évek hosszú sora óta sokkal nagyobb összegeket és értékeket áldozott jótékony célokra.

Háromnegyed kilenc órakor hirdette ki a bíróság az esküdek igazmondása alapján hozott ítéletét. A törvényszék Máté Sándort 15 évi, Keresztes Kati 15 évi, Keresztes Mari, akinek lelkét még egy bűn terheli, életfogytiglani tegyházra ítélte. Nagy Sándor dr.

védenecét, Kis F. Sándornét, valamint Grósz Aladár dr. védenecét, Patkány Jánost a verdikt alapján a törvényszék felmentette s a több, mint két éve vizsgálati fogságban volt Patkány Jánost azonnal szabadlábra is helyezte.

Az ügyész Patkány János és Kiss F. Sándorné felmentése miatt semmisségi panaszt nyújtott be, ugyasintén Máté Sándor, Keresztes Kati és Mari védői.

Németek újfajta buvárhajója.

— Nem jelent meg az angol király a parlament megnyitására. — Suez védelmére készülnek az angolok. — Japán hadihajók a csatornában. —

— Távirati tudósítás. —

London—Basel—Athén, február 16.

London. A Daily Telegraph tengerészeti szakértője megállapítja, hogy a németek a tengerészeti háborúban újfajta buvárhajókat használnak. A keskeny szivar alakú páncélhajókat motorbuvárhajóknak nevezik el, melyeket a fellegverzett kereskedelmi hajók semmiképpen és a hadihajók csak igen nehezen rongálhatnak meg. Az új tengeri járókén ismeretlen számú és kaliberű ágyú van felszerelve.

Christiania. A norvég hatóságok rendeletben eltiltják, hogy fellegverzett kereskedelmi hajók tussanak be norvég kikötőkbe.

London. Az angol parlamentet a király távollétében ma megnyitották. Ez az első eset Viktória királynő uralkodása óta, hogy a király ünnepélyes bevonulása nélkül történt a parlament megnyitása.

London. Hamsteadban a békebará-

tok szombaton titkos gyűlést tartottak, melyre újságírokat sem bocsátottak be. Tárgyalásaikról ninosen jelentés.

Amsterdam. Glasgowban a szombati népgyűlésen kiderült, hogy Maclean munkásvezért, akinek meg kellett volna nyitni az ülést, a védő törvény alapján letartóztatták. A népgyűlésen hangoztatták, hogy a munkásvezérek biztonságának megővése érdekében szervezkedni kell. A Clyde kerület munkásai között nagy az elégedetlenség.

Athén. A görög lapok jelentik, hogy az angol hadvezetőség a Suez-csatorna védelmére az összes egyiptomi tartalékosokat behívta. A tartalékosoknak már 16-án kell bevonulniuk.

Basel. A Baseler Nachrichtennek jelentik Athénból: Két japán hadihajó a Suez-csatornában úban van Malta felé.

Athén. A Neonasthy jelelti: A Suez-csatornában egy japán anyahajó tartózkodik hidróplánokkal.

Repülőink az olasz főhadiszállást bombázták.

— Olaszország nem küld képviselőt a párisi haditanácsba. — Durazzót kiűrtették az olaszok. —

— Távirati tudósítás. —

Bern—Luganó—Bécs, február 16.

Bécs. Schió bombázását, Milauo egyidejű bombázása következtében csak mint jelentéktelen eseményt tüntetik fel. Ezzel szemben megállapíthatjuk, hogy Schió vasúti csomópont, az olasz csapatok gyűjtő helye, jelenleg az olasz főhadiszállás székhelye. A katonailag fontos hely bombázása nem maradhat utóhatás nélkül.

Páris. Thomas municiószaki miniszter Dumezil táborokkal a bombázáskor még Milanóban volt és így az osztráknak szemtanúja volt. A bombázás rettenetes hatásairól értesítette Gallieni hadügyminisztert.

Hamburg. A Times jelelti: Itália elutasította a párisi állandó haditanácsban való részvételre történt meghívást.

Luganó. Az Avanti a következőket írja Briand látogatásáról: A legfőbb ideje, hogy az entente működésében egyöntetűség létesüljön. Az entente hatalmakat eddig szinte jellemezte, hogy egyöntetűen megbeszél-

a terveket és külön hadakoznak.

Bern. Az „Avvenimenti“ szerkesztője, Umberto Notari vezércikket írt arról a kivánságról, hogy Olaszország hadat üzenjen Németországnak. A cikk szerint a kivánság teljesítése viagszó komikum volna s csak annyi a jelentősége, mintha valaki az ellensegének táviratban üzenne meg, hogy megöli.

Luganó. Azt a jelentést, hogy Durazzót az olasz hadvezetőség kiűrtette, a milanói lapok is megerősítik. Jelentik, hogy a bolgár és az osztrák-magyar csapatok egyszerre nyomulnak előre Durazzó ellen, melynek elesete többé nem kétes. Még e léten meg fog kezdődni a közös osztrák Valona ellen is.

Erkezett éjjei 2 órakor.

Luganó. A Stefani főnökség jelelti: Tegnap reggel négy órakor a monarchia haditengerészeti repülői Rimini bombázták. A védőgyök tizelese északkeleti irányban távozásra kényszerítette a repülőket. A kár csekély. A lakosság közötti ketten sebesültek meg.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZELET.

Színházi műsor:

Csütörtök: Berky Lili vendégfelléptével a téli színház rendes helyáraival „A kisasszony férje” vigjáték.

Péntek: Odry Árpád a budapesti nemzeti színház művésznének vendégfelléptével rendes helyárral „Rosenkranz és Gildensztérn”.

Szombat: Odry Árpád vendégfelléptével rendes helyárral „Három testvér”.

* A színház hírei. Berky Lili harmadik fellépte. Ma, „A kisasszony férje” rendkívül hatásos vigjáték újdonságban lép fel Berky Lili, ez lesz egyúttal utolsó fellépte. Azt a nagy érdeklődést, melyet a művésznő eddigi fellépései eredményeztek, ez az előadás még jobban fokozza, hiszen olyan darabról van szó, a hol legnagyobb és legtöbb alkalom kínálkozik ragyogó művészetének osiltoztatására. A kisasszony férje többi szereplői maradnak ugyan azok, mint a bemutatónál voltak. — Odry Árpád, a budapesti Nemzeti színház kiváló művésze, pénteken lép fel először Rosenkranz és Gildensztérn vigjátékban. Szombaton pedig Hercege Ferenc kitűnő vigjátékának A három testvérnek Rátky főszereplőjében. Odry Árpádnak ez a két szerepe a legkedvesebb és ép ezért választotta ezeket a mostani fellépéseire. — Itjusági és népies előadásban kerül színpadra szombaton délután 3 és fél órákor mérsékelt helyárral. Az arany ember, amelyet a felnőttek éppen olyan örömmel néznek végig, mint az itjuság. — Az összes előadásokra jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál. — Berky Lili vasárnap délután mérsékelt árakkal lép a Bajos ismeretlenben. Este rendes helyárral a Tolonc című szerepében.

* A kamarazeneest jövedelme. A február 12-i első filharmonikus kamarazeneestély tiszta jövedelmét, 1918 kor. 46 fillért a rendezőség a mai napon utalta át a 33. gy. e. rokkantaltalpját kezelő ezredparancsnokságnak. Felülfizettek az estélyen: Wadowszky Gusztáv és neje 20 korona, Mandl Vilmos dr., Székely Károly dr. 10-10 korona, Varjassy Lajos, Fényes Dezso, Kovács Vincs 6-6 korona, Seherhag Ernő, Nagy Zoltán, Szántay Lajos és Wagner József dr. 2-2 korona. A szép eredményt Telmányi Emil és Vas Sándor művészek szíves közreműködése tette lehetővé, kiknek ez uton is mond köszönetet az elnökség.

* Möríc, a csodamajom. (Vigjáték-ezenzáció az Urániában.) Kiváló művészi eseménynek színhelye volt tegnap az Uránia színház. Az előrendű művészi műsorba egy különös vigjátékot iktatott be, amit Németország színházainak közönsége lelkes örömmel fogadott. Eddig az volt a művészet, ha állatokat tanítottak be emberekhez illő cselekedetek és mutatványok elvégzésére, most az egyszer ember vállalkozott arra, hogy tökéletes művészetével egy állatot, egy állatnak életét játssza el — ha csak fillen is. Eisenbach Henrik, a bécsieknek kedvence komikus, aki a színházakban és kabarékban egyaránt századételes sikert aratott, alakítja ezt az érdekes szerepet. Mélyreható tanulmányának, nagy megfigyelő tehetségének kell lennie a művésznének, ha ilyen életmű produkciót tud megteremtetni. — Therese Raquin, Zola Emil világhírű regénye, amely egy kiváló nemzeti gyár teledgozásaival mos. kezai meg hódnó körutját, a vidéken legelső ízben az Urániában kerül bemutatásra.

* Carmi Maria az Apollóban. (A hermelinkor. ny bemutatója az Apollóban.) Carmi Maria premier... Kénesi vonzása számmal nem is állhat elő mozi színház. Kénesi hat csodás művésznőjének fellépése utolsó helyig zsutolt nézőteret hozott az Apollóban. A mese, asszonyi formáival is lebilincselően ható művésznőt most ittuk először vigjátékban a minijart megállapítatuk, hogy nemcsak a urániaiban, hanem a ueruseba miljában is teljesen otthon van. A grófnő szerepében elragadóan szép és bajos volt. A utolsó szerepe józsa kérésai: vártott ki a nézőteről. A reu-

dezés s a szereplők játéka emeli a darab művóját. Carmi Maria még csütörtökön lép fel az Apollóban.

* Az Aradi Tükör ötödik száma is azzal a gazdag változatossággal kerül a közönség elé, amely eddig is jellemezte ezt a fiatal, ügyesen szerkesztett és művészen megírt lapot. Az Aradi Tükör legújabb számában is olvashatunk több érdeklődést keltő és nyelvet érdemlő cikket s ezenkívül egy ötletes versparód a teszi élénk-ké a szöveget. Az Aradi Tükör ötödik száma ma csütörtökön jelenik meg. Kapuató minden papírkereskedésben és dohánytözsdeben. Egyes száma ára 24 fillér.

* A rezervista kadett. (Lejár háborus műve az Apollóban.) A nimpius legnagyobb eseménye „A rezervista kadett”-ot, amelyhez Lejár írta a muzsikát, hettőlől kezdve mutatja be az Apolló-színház. A rezervista kadett minden tekintetben felülmúlja A rezervista címűt.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órákor.

Hága. A spanyol külügyminiszter jegyzéket tesz közre Montenegró fegyverletételéről. Február negyediken a bécsi spanyol nagykövet a monarchia kormányának keresére táviraulag megkérdezte Madridban, vajjon Alfonz spanyol király hajlandó-e elvállalni a közvetítést a Montenegróban maradt miniszterek és Nikita között és az összeköttetés létesítése után nyilatkozatot adni, amelyben elismeri, hogy a montenegrói miniszterek kérték a fegyverletételt. Egy másik nyilatkozatban a király megbizsa a minisztereket a béketárgyalások megkezdésére. A spanyol külügyminiszter közölte, hogy a közvetítést elvállalják, ámde Nikita Franciaország vendégszeretétét élvezvén, kénytelen volt a francia kormány közvetítését igénybe venni. Burian István báró külügyminiszter ebbe beleegyezett, mire átadták továbbítás végett az iratokat a francia kormánynak.

Milanó. Hétfőn a monarchia légi bombázása után a kórházakba százhusz sebesültnél többet hoztak be. A sebesültek nagy része katona.

Lugano. A tegnapi olasz minisztertanács az entente-ot közösen érdeklő közigazgatási kérdésekről tanácskozott. A minisztertanács nem foglalkozott Briardé látogatásának viszonzása tervevel.

Az állami költségvetés. Budapestről jelentik: Politikai körökben tudni velik, hogy a kormány április végén és majus elején új utesszakra hívja egybe a Házat a költségvetés letárgyalására. Az még bizonytalan, hogy a kormány költségvetést, avagy csak indemnitási javaslatot terjeszt pe. Az azonban tény, hogy a miniszteriumokban lázasan dolgoznak a költségvetés összeállításán.

AZ ARADI KOZLONY telefonoszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	151
Kladoshivatal és hirdetés osztály	151
nyomda	141

London hiányos légi védelme.

— Tamadás a kormány ellen. —

Vághalló tanács.

Amsterdam, február 16.

A Hollandsche Nieuves Bureau-nak jelentik Londonból: A Daily Telegraph vezetőikkben foglalkozik azzal a beszéddel, amelyet Johnson Hicks mondott az alsóházban a kormány ellen a hiányos légi védelemről. Hicks megállapította, hogy az angol aeroplanok száma nagyon kevés és hogy teljesen hiányoznak a kormányozható léghajók, amelyek fővetenének a harcot a Zeppelinekkel. Panaszkodott a felügyelet hiányos voltáról is. Az egész ország elégedetlen a légi szolgálattal. Radikálisan kell változtatni a dolgokon, mert a mostani helyzet igen tartalmatlan. A védelem még ma is nagyon rendezetlen, minden újabb Zeppelin-támadás újabb hiányairól rántja le a leplet. A világitás korlátozása dolgában kiadott rendeletek nem egységesek, valamint a figyelmeztető piakatok sem. London védelmére nemegyes az ellenőrzés. A hadügyminiszterium és az admirális külön-külön rendelkezik a védőgyukról. Percy Scott igyekezett ugyan megnyugtatni a közönséget, azonban mégis is kellett mondania, bár senki sem tudja ennek az okát. Azzal okolták meg távozását, hogy a védelemről a jövőben csak a hadügyminiszterium fog gondoskodni. Vajjon miért nem rendeltek be Scottot a hadügyminiszteriumba a légi támadások védelmére felállított osztály vezetésére, amikor mindenki tudja, hogy ő az ügyek dolgában a legelső szaktekintély és mint kikötői parancsnok is igen kiváló ember? A Daily Telegraph követeli, hogy a kormány gondoskodjék hatalmas légiflótáról, amely még az ellenségét is tulszárnyalja.

A londoni rendőrség vonakodik attól, hogy Zeppelinek közeledésekor harangozással, automobilszirenel és tűzoltó-kürttel adja meg a vészjeleket, mert azt állítja, hogy az ideges és szivbajos embereket ezek a borzalmas hangok megölnék, valamint azok az asszonyok és gyermekek is halálra rémüdnének, akik éjszaka maguk vannak a lakásukon. Különben is a legutolsó Zeppelin-támadás megmutatta, hogy London hétmilliónyi lakosságából milyen kevesen pusztultak el. Hogyha általános riasztót fujnának, akkor ezer meg ezer ember esdülne ki az utcákra és bizonyos, hogy a bombák sokkal több embert ölnének meg, mint így.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órákor

Kopenhága. A Novoje Vremja jelentti: Radoszlavov és Bratianu a múlt hetekben Romániában találkoztak egymással. A találkozáson a kereskedelmi és gazdasági kérdéseket beszélték meg. Megállapítatott, hogy a két ország között közeledés észlelhető.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti: A szóliai német követ, Mienselis egészségi okokból szatadságot kért. Gyógykezelésre Kissingente utazott. Miután a szóliai követtség jelenleg nem maradhat sokáig vezetés nélkül, a jelenlegi krisztianiai követet 10jak kinevezni utódául. Mienselis eddigi szolgálatait elismerevén a voros sas rend első osztályát kapta meg. Felgyógyulása után mashova nevezik ki. **Athen.** Edl Tivadar, a monarchia korui konzulja ide érkezett. Edinek sikerult koruból leltunes nekül elutaznia.

Tanács ülés délután hatkor.

(Az új rend első napja — Díjnokok mozgalmá.)

Az Aradi Közlöny kiadójától.

Arad, február 16

Ma lépett életbe az új rend a városházán és ma már délután fél ötkor a tanács Kintzig János főispán elnöklésével ülést tartott. Kiderült, hogy a városházán nem hatig, hanem este nyolc óráig kellene hivatalos órákat tartani, ha azt akarná a tanács, hogy minden dolgát a kiszabott időn belül végezze el. Másfél óráig tartó tanácskozást tett szükségessé Lócs Rezső helyettes polgármesternek budapesti utjáról szóló jelentése. Ha az ennek kapcsán hozott határozatot hirdelmény alakjában még ma ki akarta volna bocsátani, Varjassy Lajos polgármester, akkor tíz óráig hivatalában maradhatott volna ő is és a gazdasági ügyosztály is. Szerencsére még nem állott a megszövegezéshez szükséges minden adat rendelkezésre és a munka folytatása holnapra maradt. Azonban tény és nincs benne semmi tülkös, hogy Green Nándor főkapitány például este fél hét órakor még aláírt. A tanács ülés után jelentek meg nála az előadók, de a hivatalos helyiségeinek előszobájában a felek is várták, akiket nem illik elküldeni azzal, hogy tessék holnap jönni. Sőt minden referens most abban a szerencsés helyzetben van, hogy naponta kétszer is fogadhatja ugyanazokat a látogatókat.

A polgármester ugyan kiadta rendelkezést, hogy délután a felek részére nem állnak rendelkezésre az előadó urak. Egy ideig így is lesz, mert a közönség még nem tudja, hogy a városházán délután is vannak előadók. Minelyt ez közudomásúvá lesz, vege az idülnek és hirtaba zárkózik be a referens a négy fal között, szorongatják és még a kutyákon is bebújik az instanciázó adószedő, aki részint azért nem megy délelőtt a városházára, mert nem ér rá, másrészt pedig azt gondolja, hogy miért ne halassa ő a dolgát délután fél hatra, mikor annak a tisztviselőnek kötelessége, hogy hat óráig a hivatalában legyen.

A tisztviselők természetesen pontosan a polgármesteri rendelet utasításai szerint jöttek és mentek. Senki ellen nem őrzi a város hivatalnokait, mert feltételezi rójuk mindenki, hogy urak, akik a főnökük utasítását, habár az változást és egyik-másik megszokottsággal szakítást jelent, ne teljesítené. Azonban a krónika keljességért el kell mondani, hogy egymást ellenőrizték és minthogy volt olyan hivatal, ahonnan a hivatalos óra letelte előtt távoztak, azt az eseményt fel is jegyezték.

Az is tény, hogy a napidíjakok nincsenek megelégedve az új renddel és lépéseket is tesznek, hogy a rajuk rótt két órai munkatöbbletet a város honorálja. Sokan vállaltak délutánra magán munkát és most ertől elesnek. Aki hangoztatja, hogy csak azért vállaltak munkát a városnál három és négy koronáért, mert szabad idejüket másutt értékesítik. A mai viszonyok közt — mondják — három-négy koronából megélni nem lehet. Előkezesetet tartanak, amilyen helyzetüket megbeszérik és a polgármester ezúttal szívére apellálnak, amely még soha sem zárkózott el a szegény ember kérése előtt.

Aradon levő katonáknak

Az Aradi Közlöny kiadójától. Aradon levő katonáknak egy háziorvosi orvosi híradás. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katonának olvasni kell.

Válasz és befejezés.

Arad, február 16

A kapitányi hivatal megállapítása szerint az Aradon felhalmozott cukorkészletek tételeként a következők:

Fűszerkereskedők:	dara-	koc-	por-	kris-	nyers-
	bos	ka	eukor	tály	métermázákban
Éles Armin, Deák Ferenc-utca 42.	13.60	0.50	0.50		
Ehrenfeld Ignác, Boros Béni-tér 10.	—	—	0.02		
Färber Lajos, Rákóczy-utca 1.	0.60	1.65	0.40		1.90
Gutmann Samu, Rákóczy-utca 20.	—	0.35	—		5.00
Nagy Farkas, Andrássy-tér 25.	6.00	1.00	—		—
Pollák József, József-terherceg-ut 10.	—	—	—		—
Weiss Dávid, Kosuth-utca	3.30	3.00	3.00		—
	28.30	6.50	3.92		6.90

Kiskereskedők:

Birkentauer Miklós, Deák Ferenc utca	—	8.00	3.00		—
Dürr Gusztáv, József-terherceg-ut	9.00	1.00	1.00		0.80
Dürr Kocsárd, Boros Béni-tér	15.00	5.00	—		—
Fejér Gyula, Weitzer-János-utca	—	2.60	0.35		—
Friedrich Lajos, Boros Béni-tér 25	10.00	5.00	5.00		—
Kohn Samu, Erdélyi-ut 11.	16.00	9.00	2.50		—
Lázár Gyula, Andrássy-tér 18.	2.75	3.00	3.00		—
Nagy János, Középutca 25.	12.00	6.00	2.00		—
Papliczky Antal, Aulich-utca 22.	0.20	0.40	—		—
Riesz Mátyas, Boros Béni-tér 10.	15.00	4.00	3.00		—
Schulik Lajos, Csiky-Gergely-utca 10.	1.10	14.50	0.08		—
Sejnek Rudolné, Asztalos Sándor-u.	0.60	4.50	0.20		—
Ily. Weiss Mór, Weissenyi utca 23.	0.10	0.40	—		—
	81.75	63.40	20.08		0.80

Nem fűszerkereskedők:

Hubert József, Szabadság-tér 8.	40.00	35.00	5.80		—
Összesítés:					
Fűszerkereskedőknél:	28.30	6.50	3.92		6.90
Kiskereskedőknél:	81.75	63.40	20.08		0.80
Nem fűszerkereskedőknél:	40.00	35.00	5.00		—
	149.75	104.90	29.00		7.20

Összesen: 286 métermázsa.

Ezen kiutalás szerint Arad hét fűszerkereskedőjének, kiknek nemcsak Arad városát, de vidékének cukorzükségletét is el kellene látni, összesen cukorkészlete 40 mázsa 82 kgr. Arad városában feltárta összesen cukorkészletek 286 mázsa és ha ehhez még hozzávesszük a cukraszok stb. készletet, Arad kereskedői és iparosainál feltalálható összes cukorkészletek a legjobb esetben a 4, azaz négy vagonnal alig érik el. Mivel pedig Aradnak cukorzükséglete — naponta és naponta 6 dekát számítva — naponta 36 mázsa, nyilvánvaló, hogy

az aradi fűszerkereskedők készletei a város szükségletének egy napi, az összes feltárt készletek pedig a város szükségletének nyolc napi kielégítésére elegendők.

Ezen készletekhez természetesen még hozzájárnának azok készletek, melyek ezidő szerint valószínűleg még a holdban vannak elrejtve és melyeknek kipisztítását a „Függetlenség” három vezércikkében a leghatározottabban megígérte.

Mivel azonban ezen, egy véka alatt is elférő nagy cukorkészletek előkerülni nem fognak, már most a nagyközönség igazságos és tárgyilagos bírálatára bizzuk, hogy tudatosan hazudott és félrevezetette-e a „Függetlenség” a jóhiszemű közönséget, vagy nem?

Adler Andor,
Éles Armin,
Ehrenfeld Ignác,
Färber Lajos,
Weisz Dávid és fia.

Szeged

a cseh katonák ellen.

(Furat a cseh ezredek elhelyezése érdekében.)

Az Aradi Közlöny kiadójától.

Szeged, február 16.

Megirtuk ma szegedi tudósítás alapján, hogy milyen kellemetlenül viselkedtek Szegeden a cseh katonák. A cseh ügyben Kószó István dr. Szeged város törvényhatósági bizottsági tagja politikai vonatkozásában országos érdekességű indítványt nyújtott be Somogyi Szilveszter dr. szegedi polgármesterhez. Az indítvány azt kívánja, hogy Szeged város törvényhatósága intézzen fúratot Hazai Samu báró honvédelmi és Sándor János belügyminiszterhez a Magyarországon levő cseh ezredek Csehországba való visszahelyezése érdekében. Kószó István dr. egyúttal azt is kéri, hogy a Csehországban levő magyar ezredeket helyezze vissza Magyarországra.

Az indítványozó kifejti, hogy a cseh ezredek visszahelyezése közbeke érdekébszükséges. Kószó István dr. rámutat arra az esetre, amely a Szeged-Rókus állomáson történt. Egyik gyalogezred menetszázada február 12-én délután keresztül utazott a Szeged-Rókus állomáson. Az állomáson rövid időre kiszállt a menetszázad cseh legénysége. Menetszit kaptak a katonák. Hamarosan jelezték a vonat indulását, a menetszázad felszállt a vagonokba. Alig indult el a vonat, a katonák kihajoltak a kocsikból és köpdösték. Felváltva köpdösték és kiabáltak.

Az ügyeletes forgalmi tiszta visszarendelte a vonatot. Az államvasuti alkalmazott az állomás tisztjével együtt közölte a menetszázad parancsnokával, egy cseh tiszttel, hogy milyen serteist követek el a katonák. A tiszt ideges türelmetlenséggel hallgatta a panaszt és legyintett a kezével.

Kószó István dr. hangoztatja, hogy a közbeke érdekében kívánatos a cseh ezredek Magyarországról való eltávolítása, mert a mélyen megsértett magyar nemzeti önzert nem hajlandó tovább megtorolmányul tűrni az ilyen förtékelő intézkedéseket. Az indítványozó kéri az ügynek a szerdai közgyűlésen való tárgyalását.

Somogyi Szilveszter dr. polgármester a közgyűlést előkészítő tanács ülésén bemutatta Kószó István dr. indítványát. Cicatrios Lajos dr. szegedi főispán, aki a tanácsulésen elő-

költ, kijelentette, hogy hazafini önérvényesítését az indítványozó fölháborodásában, de az eset ilyen formában való tárgyalását kényesebb érdekekre való tekintettel nem találja megfelelőnek. A főispán elegendőnek tartja, ha a hatóság hivatalos uton fölterjeszti a panaszt Tisza István gróf miniszterelnöknek, aki majd föltétlenül megtalálja az elintézés helyes formáját. A megtorlás nem maradhat el.

A tanács tagjai valamennyien azt a véleményt hangoztatták, hogy az indítványt engedni kell a maga útjára. Tasehler Endre főjegyző kifejtette, hogy a tanácsnak ezt az indítványt csak pártólólólag lehet a közgyűlés elé terjeszteni, amely astán nyugodt méltósággal, a zavartokozó fölszólalások mellőzésével fogja azt elfogadni.

A tanácsulást közben fölfüggesztette az elnök és Kószó István dr. bevonásával bizalmas tanácskozást tartottak Cicatricis Lajos dr. főispán szobájában. A tanácskozásnak az az eredménye, hogy az indítványt nem terjesztik a szerdai közgyűlés elé, annak a tárgyalását egyelőre függőbe tartják. A főispán azonnal érintkezésbe lépett az üzletvezetőséggel és a katonai parancsnoksággal a tényállás hivatalos megállapítására és annak alapján közölni fogja az esetet és Kószó István dr. indítványát a honvédelmi és a belügyminiszterrel.

Az indítványt valószínűleg a márciusi közgyűlésen fogják tárgyalni, amikor már a főispán is beszámolhat eljárásának eredményéről.

Mulatni mindhalálíg . . .

— Aradi képek a háborus farsangban. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16.

A farsang három napja ugyan nincs olyan távol, mint a békekötés ideje, de mégis elég meseze van fölünk; azonban Aradon olyan jelenségeket tapasztalunk, mintha már a hadviselő felek alá is irták volna a békeszerződést. Amerre nézünk, mindenütt a mosoly, a derű, a vidámság fénye ragyog körülöttünk. Ha magunk elé idézzük az egy év előtti Arad szomorú, gyászos képét, önkéntelenül azt kérdezzük:

— Vajjon mi történt ebben a városban, hogy egy év alatt ennyire megváltoztunk? Mi az oka annak, hogy ez a város azt a látszatot kelti, mintha kívül élne a háborun?

Ez a tomboló vidámság a régi farsangok emlékét juttatja eszünkbe. Amikor a szegénytanulók báljára, a gazdabálra, a vagy vasas bálra készültek a toalettek és drága fehér selyemben robogtak a hölgyek a csiláros termek felé. Most is lázasan dolgoznak a szabó műhelyekben és a finom női ujjak most is éjjel-nappal rakják egymás mellé az öltéseket, de most nem annyira velencei csipkéken és maquisetten dolgoznak, hanem vastag katonapoztón. A könnyű bál toalettek helyett erős, nehéz egyenruhákat hordanak uton-utfélen a gyöngyeleányvállak. Az esekért járó munkadíjak a mindennapi kenyéren fölül aztán átalakulnak mámorra, a lelki szórakozások és kábító fizikai gyönyörűségek megszerzőivé. Azonban nehogy valaki azt higgye, mintha csak a nép egyszerű fia, a két kéz munkások volnának részesei a háborus farsang ritka örömeinek. A mulatni vágyás hangulata a felsőbb tizezreket még jobban rabul ejti és a kábítóan elegáns publikum ma sem hiányzik a hangverseny termekből a a premiókról. A közönség estéről-estére szinte zsúfolásig megtölti a könnyű szórakozásoknak most egy éve még fülesen tátongó tanyáit. A mozgószínházakban „üres ház” előtt már régen nem ömlengett Peylander és a színházban minden vendégművész egész az orchesterig vonzza a kíváncsiak tömegét. Az aradi közönség hangulatát legjobban jellemzi az a körülmény, hogy a csütörtöki színházi előadásra már kedden elkaptokdták a jegyeket és a Kissasszony férjét a jövő héten is elő kell adni csakugyan „közkívánatra.”

Ha hangverseny van, akkor a kulturpaltához legközelebb eső kávéházakban már két nappal hamarabb prenumerálni kell egy „ilyen kicsi” asztalkát, mertkülönbén nincs hely. Va-

laki nagyon helyesen jegyezte meg egy jótékonyoélu hangverseny után:

— Az aradi jótékony hangversenyeket azért rendezik, hogy jótékonyaságot gyakoroljanak a Hungáriával szemben.

De honnét ez e csodálatosan szélsőséges hangulat? Az emberi lelkek ismerői, a „vén pszichológusok” valahogy így indokolják ezt a sajátságos tünetet:

— Senki se higgye, hogy csak Aradon ejtette rabul a közönséget a csapongó mulatni-vágyás és a szórakozások utáni beteges epedés. Ugyanezzel a jelenséggel találkozunk Temesváron, Szegeden, Debrecenben is; ezekben a városokban soha sem ment olyan jól a színházaknak, mint éppen most. Budapesten majdnem minden színház és mulató estéről-estére zsúfolásig megtelik. A publikum nem válogatós és szívesen fogadja a gyöngőbb munkákat is. Egy fontos kívánsága van ugyan: a darab vidám legyen. A dráma nem kell a magyar közönségnek; már a háboru előtt se rajongott az olyan színpadi művekért, amelyekben a hős áldozatul esik a vaktöltéses, a néha csütörtököt mondó, vagy félórával későbbben elsűző rozsdás fegyvernek. Ottlet, dal, tánc kell a háboru publikumának, mert a mástél évig visszafojtott vidámságot a lelkek most akarják kiadni magukból és mériektelen szórakozással szerezni rekompenzálni magukat az elveszett gyönyörűségért.

A színházi közönség egyik részétől már a háboru előtt is folyton ezt az unalomig ismételt kijelentést hallottuk:

— Az élet annyi drámát produkál, hogy a színházról vidámságokat kell követelnünk.

Mennyivel inkább főnn kell tartani most ezt az álláspontot. Most, amikor mindennapra átlag ezer dráma jut. A nappali tény mellett a gyász olyan mérhetően teketesége terjeszkedik, hogy az emberi lélek egyensúlyának fenntartására szükséges is az éjszaka hazug, de vidám és kábító ragyogása.

Barics Gyula, az aradi színház talentumos baritonistája a saját darabján fanulta meg, hogy mi kell most az aradi közönségnek.

— Ha nem kell a dráma — mondta — akkor írok operettet egy aradi barátommal.

Az aradi új operett partitúráját egy ismert aradi ur írja és első felvonását már próbálja is a színház zenekara. Dalban, táncban tehát nincs hiány Aradon. Ha a kacagó hangulatnak

ezt az örvénylését látjuk és ha eszünkbe jut, hogy Páris ostromának idején, a francia főváros legkeserűbb napjaiban legjobban megteltek a színházak, akkor oda kell kiáltanunk az aradiaknak:

— Hölgyek és urak, még nincs olyan szomorú helyzetben Magyarország, hogy nekünk ennyit kelljen mulatni! (=)

Polgári rekvirálás — a hazaárulóknál.

(A belügyminiszter az élelmiszer rejtgetőkről. — A tanács intézkedései.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16.

A magyar kormány abban a hiszemben, hogy a gabona bejelentés azért nem járt a várt eredménnyel, mert a gazdaközönség még ma sincs tisztában a rejtgetés nemzetgyilkos jelenségével, még egy alkalmat keresett, hogy az ország népének lelkéhez férközzék és meggyőzze arról, hogy aki feleslegeit nem adja elő, az egyenlő a haza ellenségével és mint hazaárulóval kell vele elbánni.

A belügyminiszteriumban Sándor János belügyminiszter elnöklésével értekezlet volt, melyen Kintzig János főispán és Lócs Rezső helyettes polgármester vettek részt. A miniszter annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az országban bőségesen van élelmiszer, de különösen liszt és ha a helyi hatóságok a még rejtőző készletek feltáráshoz a pénzügyőrséggel egyetemben erélyesen hozzá látnak, akkor az napfényre is kerül.

Február 8-án járt le a határideje az önkéntes bejelentésnek és hétfő óta Aradon a pénzügyőrség rekvirál. Tolongás van a gáji kapitányságon és néhány óra alatt 25 vagon búzát jelentettek be. Ma délelőtt a városházán két vagon gabonát ajánlottak fel a Haditermék Részvénytársaságnak olyanok, akikről nem tételezhető fel rosszhiszeműség. A magyar ember átkozott rossz természete, amely az égő házból csak akkor vonul ki, amikor a tető ég. Pató Pál ur meséje ma is aktuális.

A tanács ma délután tartott ülésén, melyen Kintzig János főispán elnökölt, a helyettes polgármester beszámolt a belügyminiszteriumban tartott értekezletről, amelynek legfontosabb határozata az, hogy a miniszter rendelet erejével bíró szóbeli felhatalmazást adott a polgármesternek a legerélyesebb polgári rekvirálásra. A helyi hatóság joga és kötelessége, hogy házról-házra járva megbizottjait, mindenütt megállapítsa a felesleget. A felesleg lehet kétételes: legitim és illegitim. Az előbbi alatt értendő a gazda és családja szükséglete, a helyben szokásos cseléd és munkásellátásra szükséges mennyiség. A többi mind illegitim, amely elkobzandó, az elrejtő eljárás, a megtorlás kérielhetetlen szigorral megindítandó. A miniszter nem akar büntetéseket keresni, hanem búzát akar az ország lakossága részére és ezért Arad város tanácsa komoly intelmet intéz mindenkihez, hogy jelentse be önként készleteit a Haditermék Részvénytársaság megbizottjánál, Nemess Gézánál, vagy a városi gazdasági hivatalnál, mielőtt még a pénzügyőrség, vagy a polgári rekvizíció veszi el.

A polgármester 67 körzetre osztja fel ismét a várost és a hadiszolgálatáról szóló törvény alapja bárkit kirendelve rekviráló biztosul, oly egyéneket fog megbizni ennek a rendkívül fontos munkának végrehajtásával, akik a célt elérik és a közönség is megbizhatik

szigo u pártatlanságukban. A rekvirált galonát a helyszínen kifosztik és a megjelölt rekvirátókba kell szállítani.

A helyzet komoly és a kormány eltökélt szándéka, hogy radikálisan segít rajta. Elég gabona van az országban és igazán sajnálatos lenne, ha a történelem azt jegyezné fel népünkéről, hogy annyira méltatlan és éretlen volt a nagy időkhez és a nagy időkben, hogy börtönbe kellett zárítani azokat a gazdákat, akik akár tudatlanságból, akár rosszhiúzemen a hadsereg és embertársaik szájából elvonták a mindennapi kenyeret, mert azt hitték, hogy a szükség idején spekulálhatnak vele.

Leleplezett hadi-jónő.

(Rendőrtiszt, mint főhadnagy.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16.

A mostani háború mellett, hogy megtartotta a maga hőseit, alaposan megazaporította azoknak számát, akik éppen a háborús viszonyokat kihasználva a nagy időknek feladatlant a szegény emberek tudatlanságát és naivságát kihasználva tüzték ki közül. Egyre nő a száma azoknak a szélhámosoknak, akiket a mai viszonyok teremtettek. Az aradi bünyügyi osztály munkájának legnagyobb része abban kell, hogy kimerüljön, hogy a háborús szélhámosok, akik ellen naponta garmada számra érkeznek a feljelentések, nagy arányú működésének korlátot emeljen. Tegnap is egy ilyen szélhámot leplezett le a rendőrség egyik tisztviselője.

Petkovics Béla rendőrfelügyelő már napokkal ezelőtt hallott arról, hogy a Pécskai-ut 2. számú házban egy jónő lakik, akit valószínűleg meggazdagított a hadiözvegyek kíváncsisága. Különösen ezek keresték fel ugyanis a modern Pithiát, akitől az iránt érdeklődtek, hogy igazat mondott-e férjük hősi haláláról szóló hivatalos értesítés. Azokat a bus özvegyeket, akik a minimális taksánál többet fizettek, mindig megnyugtatta a jónő. Elárulta titokzatosan, hogy férjük él, még pedig a fogóságban. És hozzátette azt is, hogy elég jól megy dolguk, csak az az egy baj van, hogy nem engedik meg a levélírást. A vendégek között gyakran megfordultak a jónő házában uri emberek, katonatisztek és különösen urileányok és uriaszonyok.

Petkovics Béla tegnap délután Bősörményi rendőrfőmesterrel, aki polgári ruhába öltözött, kiment a jónő házába. A rendőrfelügyelőn egyenruha volt, hogy azt mondja a jónőnek, hogy mint főhadnagy, most megy a harctérre. Bősörményi főmestert úgy vitte a látogatásra, mint apját.

A Pécskai-ut földszintes telerre meszelt kis házában egyik utcai lakásában fogadja özvegy Müller Leonhardné a jövőjükre kíváncsi halandókat. Lakása három szobából áll, és a lakás előtt egy hosszú pad van, amelyre a várakozó látogatók ülnek. Mikor a rendőrfelügyelő kiment, fél négy lehetett és hét óra tájban került csak rá a sor. Müllerné konyhája, hálószobája már tele volt látogatókkal, sőt a padon sem volt egy hely sem. Legtöbb munkás asszony kinézésű hadiözvegy volt a várakozók között, de volt egy aradi katonatiszt is.

Petkovics éppen két urileány után került Müllerné szobájába. A jónő először kártyát vetett neki. Majd elővette a táncoló asztalát, amely feleleteket ad a kérdésekre. Az egyszerű fekete tette három lábás kis asz-

taira a láogatónak rá kellett tenni kezét, kezére Müllerné tette kezét és ezután az asztal minden kérdésre igennel és nemmel felelt. Igennel úgy, hogy megbillent, természetesen Müllerné kezé által, és nemmel egész egyszerűen úgy felelt, hogy nem billent meg. A felügyelőt, mikor elmondta, hogy mi járásban van, hogy másodszor megy a harctérre és kíváncsi, hogy vissza jön-e, Müllerné a kártyából megnyugtatta, hogy semmit se féljen, mert biztos a visszajövetele, sőt még szép kitüntetést is fog kapni. Most Bősörményire került a sor. Már neki is kivette Müllerné a kár-

tyást már le is olvasta onnan, hogy ő is meglogia érne fia hazajövetelét, amikor Petkovics összeseperte a kártyát és leleplezte magát, hogy a rendőrségtől jött.

— Hát ha maga azt sem tudja megjósolni, hogy miért jöttem magához, akkor maga nem jós, hanem közönséges csaló, — mondotta a rendőrfelügyelő, aki lefoglalta a kártyákat és a táncoló asztalt és Müllernét felkísértette a rendőrségre, ahol jegyzőkönyvet vettek fel és aztán elbocsátották. Az ügyet áttették a rendőri büntetőbíróhoz.

Aradi szállodás a sörkimérés beszüntetését javasolja.

— Braun Gusztáv a sör-kartell ellen. — A vendéglősök nagygyűlése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 16.

A budapesti szállodások, vendéglősök és kocsisárosok három társulata — mint ezt ma már röviden jeleztük, — a sör áremelése miatt tegnap délután fél négy órára országos nagygyűlést hívott össze a régi képviselőház tanácstermében. A hatalmas terem csaknem zeüldőségig megtelt az ország minden részéről összesereglett vendéglősökkel, a kik a sörgyárak részéről életbeléptetett nyolc koronás áremelés ellen akarták leleplezni tiltakozó szavukat. Izgatott hangon tárgyalták a kartell eljárását és ez a hangulat egyre elkeseredettebbé vált. A vendéglősök felháborodását legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a vezetőség két határozati javaslatát elvetették. A vezetőség azt akarta, hogy az országos vendéglős nagygyűlés feliratban kérje meg a kormányt, hogy a sörsinség piháritása céljából a lefoglalt árpakészletekből bocsásson árpát a termelés rendelkezésére. A másik javaslat, a fűszereknek, csemegekereskedőknek és kávéosoknak akarta volna megtiltani a sör eladását. Mind a két javaslatot mellőzték és kimondták, hogy a sörárak maximálását követelik, még pedig a régi sörárakon, miután az utolsó áremelés óta a sör ára nem drágult meg és a mostani áremelést a sörgyárak az árpahiányra alapítják. Ezenkívül kiviteli tilalmat is kértek a sörre, amint ez már Németországban is érvényben van.

Azok a felszólalások, amelyek a sörgyárak elrejtett készleteinek felkutatását célozták, illetve a sörkartell bojkottjának eszméjét vetették fel, zajos tetszést keltettek. Nagy felháborodást keltett Braun Gusztáv aradi szállodás felszólalása, aki elmondta, hogy egy és ugyanazon budapesti sörgyárnál évenként 18–20.000 hektoliter sört vásárol és amikor néhány napig nem volt az üzletben, tetszése számára ugyanez a sörgyár egyáltalán nem adott sört és most, amikor katonának vonul be, egzisztenciáját veszélyezteti.

A gyűlés lefolyásáról alábbi tudósítást adjuk:

A vendéglősök országos nagygyűlésén az elnöki széket a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartársulatának elnöke; Glück Frigyes foglalta el. Társelnökké Kunze Odónt (Budapest), Hajós Károlyt (Budapest) Németh Aladárt (Debrecen), Meixner Jánost (Esztergom) és Braun Gusztávot (Arad) választották meg.

Az elnökség részéről Bokros Károly ismertette a kartell érdekében benyújtott javaslatokat melyeket nagy zajjal és ellentmondással

fogadott a gyűlés. Több szónok erősen támadta a sörgyárak árspekulációját.

Braun Gusztáv aradi vendéglős ezután szintén hevesen támadta a kartell. Beszédében kifejtette, amint már említettük, hogy a Részvénytörvényből nagy kontingenst vásárolt és most mégis cserbenhagyta. Csodálkozik azon, hogy akadhat vendéglős, aki az elnökség határozati javaslatát elfogadja. Hiszen ez a javaslat azt akarja, hogy mi vendéglősök menjünk a sörgyáraknak árpát kiküldésére. (Nagy taps.) Kérjék ki ők maguk az árpájukat! A sörgyárak árdrágításánál a bázis mindig ugyanaz volt: maguknak lefűszétek a milliókat és nekünk, akik ezeket a milliókat a közönségen voltunk kénytelenek megvenni, hitvány koncot vetettek oda. A sörgyár kihasználja a vendéglősöket, esaposaik vagyunk, kegyelemkenyeret eszünk, ne tőrjünk tovább, vagy legalább is ne úgy tőrjünk, ahogy nekünk ajánlják, hanem úgy, hogy ezentul nem veszünk és nem adunk több sört! (Élénk tetszés.) Meglátják kartársaim, hogyha egy hónapig nem veszünk sört, a kartell nem lesz erősebb mint mi, mert a közönség meg fogja érteni, hogy mi nem akarjuk őt a kartell zsebére tovább zsarolni. Van a kartellen kívül még Magyarországon sörgyár és pedig tisztességes sörgyár. Segítsünk magunkon a vidéki sörgyárak utján. Bécsben most pécsi sört mérnek! A segítség nem abban van, ha árpát kérünk, vagy ha a szabad kereskedelem korlátozását kívánjuk. (Zajos helyeslés.) A kormány egyiket sem fogja megtenni. Igaza lesz a lovaknak, a kereskedők pedig hadd éljenek. Az én javaslatom az, hogy az elnökség dolgozzon ki egy új feliratot és azt juttassuk el a kormánynak és hívjuk fel arra, hogy a állapításra meg pontosan a sörkészleteket és vessen véget a folytonos drágításoknak. Meg vagyok arról győződve, hogy a sörgyárak akár egy évig is el tudják látni a régi sörrel is a közönséget, különösen, ha a kormány meg fogja tiltani, hogy husz-három koronás haszonnal elárasszák a Balkánt és Galiciát. Export tilalmat is követelünk! Ezek a jogos kívánságok, ezeket teljesítheti a kormány és elérjük a célunkat!

Braun beszéde igen nagy hatást keltett, percekig tapsolták és éljeneztek.

Ennek a beszédnek hatása alatt felállott Bokros Károly, az elnökség határozati javaslatának beadója. Látnom — ugymond — a nagygyűlés hangulatának kialakulását és ennek hatása alatt az általam benyújtott határozati javaslatot visszavonom.

Glöck Frigyes elnök végül kijelentette, hogy az elnökség a beadott javaslatokat memorandumba foglalja s illetékes helyre juttatja.

H I R E K.

Elkobozták a tirolai nábob vagyonát.

(A hazatérő milliomas büntetése.)

Távirati közlés.

Trieszt, február 16.

Az 1915. január 7-én kiadott császári rendelet szerint le kell foglalni mindazoknak az osztrák alattvalóknak a vagyonát, akik államiellenes cselekedetet követtek el, vagy megszöktek katonai szolgálatuk teljesítése elől. A vagyonel foglalás tulajdonképpen csak biztosítékú történt, hogy a büntetések kiszabásánál valamire támaszkodhassék a végrehajtó hatalom.

Legutóbb azonban olyan vagyonelkobzások történtek, amelyek általános megelégedést fognak kelteni. A trienti irredentista mozgalom főkolompóssait érte a büntetés. A napokban ugyanis lefoglalták Larcher Guidó, Ambrózi János doktor és Pedrotti Giovanni vagyonát. Larcher Guidó neve jól ismert név az egész vidéken: ahol irredentista agitációról volt szó, mindenütt találkozni lehetett vele. Tulajdonképpen logikaközössége nem volt, de a községtanács tagjává választották és az irredentista mozgalmat igyekezett saját hasznára kiszakmányolni. Lamarban szép szőlőkertjei és házai vannak. Ambrózi doktor még fiatal ember és így könnyebben magyarázható politikai eltérélyedése, valamint az, hogy a túlzó elvek követője volt.

Pedrotti Giovanni többszörös milliomas és Tirol déli részében a leggazdagabb ember. Vagyonát nagybátyjától örökölte, azzal a kikötéssel, hogy az év egy részét Trientben köteles tölteni. Pedrotti a telet családjaival együtt rendszerint Rómában töltötte. Ő volt az irredentista mozgalom vezére és számos igazító lapot is támogatott. A politikai igazgatók mindhárom még az elmúlt télen Milanóba költöztek. Pedrotti az Ausztriából Milanóba érkezett szökevényeket meleg fogadtatásban részesítette és a legkülönfélébb egyéneknek sok ezer korona értékű segílyt osztott ki. A hatóságok most rátették kezüket a három hazatérő vagyonára és valószínű, hogy Pedrotti, aki sohasem térhet vissza trienti házába, elveszti Ausztriában lévő összes javait.

— Előléptetés. A király Kossóky Arpád és Kempner Pál 3. huszárezredbeli löhadnagyokat századosokká, Halmay Andor és Zalkovich Dezső dr. 3. huszárezredbeli hadnagyokat, és Ernye Béla, Ormos György és Kalmár Béla 33. gyalogezredbeli hadnagyokat löhadnagyokká és végül Fülöp Béla 33. gyalogezredbeli zászlóst hadnaggyá nevezte ki.

— Esszad basa húsz milliót sikasztott? Athénból táviratozzák. A Kairi nevű athéni lap jelentése szerint Esszad basa a fegyverkezési célokra Franciaországtól és Angliától kapott pénzeket elsikkasztotta és feleségét húsz millió frank lopott pénzzel Itáliába küldte. Esszad basát számosan elhagyták hívet közül és katonái is seregestől szöktek meg. Egy öt-hatezer főből álló albániai csoport vezető választott és együtt akar harcolni csapatainkkal Esszad basa és Olaszország ellen. A hír természetesen megerősítésre szorú.

— Aradi ajánlatot is kér a katonai építési hivatal. Az Aradi Közlöny ma reggeli számában megírta, hogy Varjassy Lajos polgármester táviratot intézett Hess Rezső altábornagynoz, a temesvári katonai parancsnokhoz amiatt, mert az aradi várban tervezett kétszáz ezer koronás vízvezetési munkálatokhoz nem kértek ajánlatot az aradi iparosoktól. A polgármester kérte a parancsnokot, hogy az építés vezetőségét utasítsa az aradi iparosok árajánlatának bekérésére. Az altábornagy a polgármester sürgönyének vétele után nyomban intézkedett és ma megjelent a polgármesternél az aradi katonai építési osztály képviselője és kijelentette, hogy mellőzés nem volt szándékukban és csak azért nem kértek ajánlatokat, mert a múltban megtörtént, hogy az aradi iparosok felszólítván ajánlattételre, arra nem is reflektáltak. Azonban a polgármester közbelépésére ez alkalommal a lejárt pályázati terminust kitolják és aradi ajánlatokat is szereznek be.

— A felmentések részleges visszavonása Ausztriában. A bécsi lapok jelentik: A honvédelmi minisztérium az összes helytartóságokhoz rendeletet intézett, amely a többi közt így szól: A háború hosszú tartama és az egész fegyveres szolgálatra alkalmatlan emberanyagnak ezáltal szükségessé váló fegyveres szolgálatra való bevonása feltétlenül szükségessé teszi az eddigi felmentések legmesszebb menő korlátozását. A honvédelmi minisztérium ezért elrendeli, hogy az összes községi előjárók és a községi előjáróságok más tagjai, akik eddig fel voltak mentve, haladéktalanul pótsorozásnak vessék alá magukat és alkalmasságuk után fegyveres szolgálatra bevonuljanak. A népfőlközi szolgálat alól csak azok a községi hivatalnokok menthetők fel, akik az illető község ügyeit eddig kizárólag maguk végezték s akik azonkívül a háború alatt nem helyettesíthetők a községi hivatalnokai kar egy másik, megfelelő szolgálatra nem kötelezett tagja által. Hasonló módon pótsorozásra kerül a közigazgatási kerületi hatóságok irodai segédszemélyzete is.

— Aradi vasutasok kitüntetése. Az aradi vasutasok kiváló háborús szolgálatait jutalmazza a király. Emberfeletti erővel, önfeláldozással és hivatásuk szeretetéből fakadó buzgalommal dolgoznak az aradi vasutasok. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a hadiforgalom terén teljesített kitünő szolgálataikért Sziklay Artur, Nagy Zoltán, Baer Ernő és Singlary Gyula magyar királyi állomásügyi felügyelőknek a Ferenc József rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján, Balázs Béla, Csáky István, Eissen József, Gersz József, Halpera Henrik főellenőröknek és Poldesz Richárd főmérnöknek a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, Párcz László, Dorogi Lajos és Löwinger József mérnököknek az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján Kranc Odón, Kovács Péli, Stofian András és Bohrandt Géza pályafelügyelőknek a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta a vitézségi érem szalagján.

— Köszönetnyilvánítás. Szily Jenő dr. és neje egybekelésük alkalmából 100 koronát adományozott az izr. nőegyletnek, mely nemesszívű adományért hálás köszönetét nyilvánítja az elnökség.

— Kitüntetett Acsev. tisztviselők. Az Acsev. a háború alatt is annak az európai szaktekintélyek teljes elismerésére méltó nagy vasutnak bizonyult, amilyennek a békében ismerjük. A vasuti vállalat a hadviselés érdekében minden erejét megfeszítve a hadvezetőség legmagasabb fokú megelégedését vívta ki és a már nyilvánosságra jutott királyi kitüntésekén kívül, mint a hivatalos lap mai száma írja, a király az Aradi és Csanádi Egyesült vasutak következő derék és buzgó tisztviselőinek és pedig Rényi Miklós és Laczay István felügyelőknek a Ferenc József-rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján, Günther Pál ellenőrnek az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, Tápai Antal és Szidov József pályafelügyelőknek pedig a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— A jegybank kamatlábleszállítása. Budapestről jelentik: A budapesti piacon napok óta tartja maga a hír, hogy a jegybank vezetősége tekintettel az óriási pénzbőségre, leszállítja a kamatlábat. Megbízható oldalról kapott értesülésünk szerint, a bank legközelebbi főtanácsulása foglalkozni fog ezzel a kérdéssel és lehet, hogy egész százalékkal leszállítja a kamatlábat.

— Vass Gusztáv főfelügyelő kitüntetése. A magyar vasutas társadalom egyik legkiválóbb és legszimpatikusabb tagját, Acsev-nek pedig egyik legnagyobb erősség, büszkeségét érte királyi kitüntetés. A kötelesség teljesítés, a szorgalom mintaképe, Vass Gusztáv főfelügyelő, aki az Acsev. miniszteri közlekedési viszonyainak irányítója. A hivatalos lap mai száma írja, hogy ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi január hó 28-án kelt legtesőbb elhárározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy Vass Gusztáv az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutaknál alkalmazott főfelügyelőnek a hadiforgalom terén teljesített kitünő szolgálataiért legtesőbb elismerést tudtul adassék. A főfelügyelőt, akinek ismeretes szerénységénél csak szakértelme nagyobb, az aradi előkelő társadalom, tovább pályatársai és alantasai keresték fel őszinte gratulációikkal.

— Míg a férj a harctéren van. Kassáról jelentik: Mára virradó éjszaka gyilkosság történt a Pesti-ut 54. számú ház egyik regényes, szűk kis lakásában, ahol egy ittas katona, aki nemcsak az alkoholtól, hanem a szerelemtől is derizált állapotban volt, egyetlen késszurással megölte Fiszter Imre harctéren lévő iparos feleségét, született Németh Borbálát. Az asszony előzetesen együtt mulatott több szomszédnője és idegen katonák társaságában az Erzsébet-terti Weisz-féle kocsmában, majd a szerencsétlen asszony a katonával hazament, otthon még teázni akartak, de fa nem volt a lakásban. Fiszterné egyik ismerősét íért küldte és a fára a pénzt a katona adta. Időközben ketten a lakásban maradtak. Nemsokára visszajött az asszony és jelentette, hogy fa nincs. A katona követelte a pénzt, amit Fiszterné nem akart visszaadni, veszekedni kezdtek és a hangos vitatkozásnak a katona azzal vetett véget, hogy kirántotta zsebkését és azt az asszony szívébe dőfte. A szurás nyomán vér szökött ki az asszony melléből, összeesett és örökre lehunyna szeméit. A gyilkosság után a katona megszökött.

— Bécsben nincs cigaretta. Bécs minden trafikjának ajtaján nagy betűkkel olvas-

atató már hetek óta a dohányzóknak oly kellenetellen felírás: „Zigarettenausverkauf“. Egyerek az elfogyott cigaretta helyét dohányt vásároltak és maguk szopták a cigarettát, de néhány nap óta a fenti cédulát, kibővítették így: „Zigaretten und Zigarettenabak ausverkauf“. A nagy cigarettainaság a háosereg erősen megnövekedett szükségletében leli magyarázatát. A sok szeretetadóomány, amit a nem dohányzók cigarettában és dohányban küldenek a hadikórházaknak és a frontra, szintén erősen megapasztotta a cigarettakészítést, noha a bécsi dohánygyárak havonta 89 millió darab cigarettával és 132,000 kilógramm dohánnyal többet boosítottak a fogyasztók rendelkezésére. A gyártást fokozni nem lehet, mert a nyers anyaggal takarékoskodni kell, a munkások is hiányzik, amiért már eddig is hat gyar üzemét megszüntették.

— Meggyilkolt szappangyáros. Bukarestből jelentik: Kohn Avram 64 éves dúsgazdag szappangyárost Constansában saját házában lévő lakásán meggyilkolva találták. Házában lakásban egy lyukat csináltak éjjel, amelyen a lakásba behatoltak és megölték. Kohn a napokban adott el egy telket és a helyet pénzt elrabolták. Több munkást, aki nála dolgozik, letartóztatták, akikre a rendőrség gyanakszik.

— Az aradi villamosági társaság ajánlatai városnak. Arad város törvényhatósági bizottságának megbízásából a tanács felszólította az Aradi Villamosági Részvénytársaságot, hogy tegyen részletes ajánlatot a közüzemek villamosítására és a városnak egyéb áramszükségletére. Mellinger József az Aradi Villamosági Részvénytársaság vezérigazgatója ma adta be a tésarat ajánlatát, amelyet a műszaki bizottság február 24 én tartandó ülésén tárgyal.

— Halálozás. Mányi Mojsza hentes mester 46 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Magyar-utca 3. számú házból. Az elhunyt tiszteletben állott tagja volt az aradi paraszti társadalomnak.

— Kitüntetés. A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismeréséül Emele Sándor 33. gyalogezredbeli századosnak a hadiékítményes katonai érdemkereszt harmadosztályát, Rothen Sándor 2. honvédegyalozredbeli tizedesnek és Babcsánszky Ferenc 2. honvédegyalozredbeli honvédnek a másodosztályú ezüst vitézségi érmet adományozta.

— Pászkacellátás. Értesítjük hitközségünk t. tagjait, hogy ideai pászkaszükségletüket vásároljanak (t. hó 20.) délig jegyzői hivatalunkban írásban, vagy szóbelileg (Telefon szám 195.) annál inkább jelentse be, mert csak azok részére szerezhettek be pászkát, akik ezirányú szükségletüket a jelzett hatánapig nálunk előjegyzik. E névjegyzéket folyó hó 25-ig be kell terjéstenünk Arad szab. kir. város gazdasági hivatalához, ahol az előjegyzett szükséglet felelésére „macoth“ jegyet fognak kiállítani. E jegyeket az érdekelteknek idejekorán megküldjük. — Az aradi izr. hitközség előjárósága.

— Szállítás a háosereg részére. A hadgyminisztérium (Bécs) értesítette az aradi kereskedelmi és iparkamarát, hogy március hó folyamán, különböző cikkek szállítása válik szükségessé. A cikkek listroma megtekinthető a kereskedelmi és iparkamarában a hivatalos órák alatt 9-től 2-ig.

— Az ipartestületi tartalékkórház sebésztjei részére az alábbi adományok érkeztek be: Leopold Zsigmondné, Tolnay Jánosné 20

korona, özv. Reiniger S. né, Steiner Ferencné, Keil Lipót dr., Soós Jenőné 10-10 korona, Freud Fűőné, Faragó Rezsőné, Werner Miksa dr., Gramm A. Józsefné, Tenner László, Münz Mátysné, Goldschmidt Mihályné, Adler Andor, Grünbaum Leóné, Nagy Farkasné, Grosz Izsóné, özv. Bing Eszéné, Friedmann Gyuláné, Ehrenfeld Ignácné 5-5 korona, Feldmann Lajosné 6 korona, Bérei Károlyné, Havas Sándorné, Lévai Adolf, Schwartz testvérek, Böhm Gézáné, Deutsch Fülöp, Multas Veri, Cukor Lászlóné, Messer Károly dr. 4-4 korona, Róth Izidorné, W. issenburger Nándorné, Holländer Ignácné, Róna Jakabné, Erényi Jenőné, Braun Mórné, Nemess Gézáné 3-3 korona, Keppich Zsigmondné, Autriht Miksáné 2-2 korona, Dózsa Dezső 5 kenyér. A nemeslelkű adományokért hálás köszönetet mond a kórház vezetősége.

— A király és a trónörökös boldgár rendjelei. Bécsből jelentik: Ferdinánd király királyunknak az első és negyed osztályú vitézségi érdemkeresztet, a trónörökösnek a Cyrill és Method rendjelet adományozta.

— Egy volt miniszter balesete. Bécsből jelentik: Az esti órákban a beivarosban egy trakkert elütötte Weisersheimb Zeno gróf volt osztrák honvédelmi minisztert. A nyolcvanöt éves aggasztyan tejen megserült. Anapota aggaszto.

— Egy kereskedő cukorkészlete. Hubert József egy aradi esti lap közleményerevonatkozólag annak közlésére kért től bennünket, hogy ő nem csak szappankereskedő, hanem az aradi kir. törvénytörök 11785/6-1900. sz. végzésével bejegyzett vegyeskereskedő és mint ilyen, mindig cukorral és kereskedett. A cukor eladásával rejtett céljai nincsenek, miután, a míg a készlet tart, bárkinek maximális áron ad csürot.

— Aradfalvának. A január hó 30-án megjelent „Aradfalva“ nyugtázások kiigazítása képen közöljük, hogy a kir. tanfelügyelőség által beszoigáltatott 672 kor. 81 fillér aradi izraelita, fiu és leány iskola tantestülete által rendezett színelőadás jövedelméből és a tanerök gyűjtéséből gyűlt egybe.

— A Vakokat Gyámolító Egyesület aradi fiókja (Arad, Deák Ferenc-utca 39.) részére a következő adományok érkeztek: Világosi Vörös Kereszt kórház 10 korona, Goldschmidt Mennai, Arad 5 korona, Dózsa Dezső, Arad 5 korona, Holländer Sámuel és neje, Csermő 20 korona, Marschl Ferenc, Ujarad 20 korona, Austerweil László dr. Arad 10 korona, Krnehó Elekné, Mezónagyves 5 korona, Kerpel Izsó, Arad 2 korona, Fischer Eliz, Arad 4 korona, Balizs Péterné, Mariaradna 10 korona, Strasser Ignácné, Arad 2 korona, Mesner Bened, Arad 4 korona, Grünfeld Ilona, Boroshebes 2 korona, Barna Lajos, Pankota 10 korona, Gellért Samu, Pankota 5 korona, Larkó Mihályné, Arad 3 korona, Fan Sandorné, Kisjénő 3 korona, Menczer Jakab, Nagynalmagy 3 korona, Salamon Rózi, Vuken 3 korona, özv. Eder Ilés Gáborné, Arad 4 korona, Baroz Mozes (Arad város főpénztára utján) 5 korona, varo Noposa Elekné, Ujarad 5 korona, Kotegyan község (Arad város főpénztára utján) 10 korona, Kamer Testvérek, Arad-Gá, 10 korona, Világosi járás főszolgabírói hivatalának gyűjtése 210 42 korona, Marosborsai körjegyzőség gyűjtése 21 korona. A nemes adományok a vakok tartásához, szakszerű kiképzéséhez, munkakepesse tételéhez nyújtanak segédkezet s az egyesület elnöksége a nagyjéleku adakozóknak öszinte köszönetet nyilvánítja, egyben kéri a további támogatást.

— Halálos ítélet adó nemfizetése miatt. Pétervárról jelentik: A slavropoli hadbíróság hatvánhat alexandriai parasztpörét tárgyalta, akik az adófizetést megtagadták és az adóhivatalnokokat bántalmazták. A tárgyalást zárt

ajtók mögött tartották meg, mivel a tárgyalás során sok szó esett Déloroszország népének politikai hangulatáról. Négy vádlottat halálra ítélték, tizenötöt életfogytiglani szibériai kényszermunkára, huszonegyet büntetőszázadokba küldtek, tizet pedig fogházbüntetésre ítélték tizenhetet pedig fölmentettek.

— Nemzetközi társalgási szalon. Walcher Berta asszony Arad, Weitzer János-utca 17. szám alatt február 1-én külön tantolyamot nyitott hölgyek, urak és gyermekek részére, ahol a német, angol vagy francia nyelv elsajátítható. Felvilágosítást nyújt hétköznapokon délután 4-6 óra között. 845

— Szappant, tüzelő anyagot, időt csak úgy takarítunk meg, teheremünk hőtiszta csak akkor lehet, ha a szab. Aerowasú légnomásu mosógéppel mosunk. Ara 24 korona. Gyakorlati bemutatás ma és minden csütörtök délután pont 4 órakor az egyedüli előrusító-nál: Magyar Ferenc, gazdasági gép és műszaki üzletében, Arad, Zrinyi-u. 6. sz. 281

— Uzleti könyvek, u. m. strazzák, könyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 193

— Papirszalvéták olcsón Kerpelnél. 193

— Alkalmi vétel a Fischer nagyáruházában a Szabadság-téren. Nyers selvem tértivagy női ernyők 7 korona darabja. Finom cérna harisnyák nagyon olcsó árban! A berlini kollektióból legfinomabb női ridikülők és pénzerszények a míg e készlet tart. Még olcsó régi áruk!!!

— Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Kerpel könyvkereskedése.

— Gyermekek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Papírárukból nagy engedményt nyújt vizonteladóknek Kerpel papirnagykereskedése. 198

TARKASÁGOK.

(Az önkéntes zavara.) Egy fiatal önkéntessel esett meg az alábbi tragikomikus eset:

Az önkéntest hazafelé arra vitte az utja, amerre a kapitánya lakott, aki rendszerint az ablaknál szokott állni és ilyenkor mellette ült az ablakban becézett dazli kutyája. Az önkéntes természetesen ha arra ment, feszeseen tisztelgett. Az önkéntes azonban rövidlátó volt és így történt meg vele az, hogy egy izben akkor is strammul szalutált; amikor csak a kutya volt az ablakban. Ez sem lett volna nagy szerencsétlenség. A nagyobb baj ott kezdődött, hogy a köszönés után az utcán a kapitányával találja magát szembe. Persze óriási volt a meglepődése és zavartan nézett körül és még izgatottabban várta a fejleményeket. A kapitány megszólította, erősen a szemébe nézett, megkérdezte katonás hangon:

— Mond a önkéntes, kinek szalutált maga az ablakom előtt?

— Kapitány ur kutyájának — az önkéntes tovább akart beszélni és védekezni, de a kapitány mérgesen félbeszakította.

— Hogy értem ezt? Magának mind gy, én vagy a kutya, mi?

— Kapitány ur kérem — folytatta az önkéntes — rövidlátó vagyok. Eddig úgy gondoltam, ha a kutya az ablakban van, a kapitány ur is ott tartózkodik és minden alkalommal tisztelgetem, amikor a kutya fejét megpillantottam. Ezután csak akkor fogok köszönni, ha a kapitány ur fejét is észre veszem...

— Remélem, hogy a jövőben nem fog beznakot összetéveszteni! — szolt m. gengesztelődve a kapitány a zavarban lévő fiúhoz.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. =

FOG- koronák, hidak, egész fogszorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. =

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogszorok átalakítása, valamint javítása. =

FOGHUZÁS. Tízéves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogpedagógusoknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legkiválóbb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megelégedjék. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

TORVÉNYKEZÉS.

Harminc év elég a házasságból.

(Elesébitott özvegy.)

Bécsi tudósítónktól.

Bécs, február 14.

A járásbíróság egy érdekes ügyet foglalkozott legutóbb. A vád szerint a hatvan éves Wiener János házár elesébitotta Román Anna negyvenhárom éves özvegyet, még pedig házassági ígéret segítségével.

Az asszonynak 1914. nyaránban halt meg az ura. 1915. júliusában a következő apróhirdetésre lett figyelmes:

50 éves özvegyember, házár, jó vagyoni viszonyok közt él, hogy ismeretségét keresi. Jelige: Boldogság 11898.

Válaszolt a levélre, kimerítően értesítette az ismeretlen vagyoni és személyi körülményeiről. Állandó levélváltás, majd ismeretség, végül benső barátság követte az első leveleket.

A nő szerint a férfi házasságot ígért neki, mert ő többször figyelmeztette rá, hogy mint özvegynek gondosan vigyáznia kell a jóhírére. Rokonainak is bemutatla, sőt a férfi gazdasági ügyeinek intézésébe is beleszólt már, mikor észrevette, hogy szerelmese egyre inkább elhidegül tőle és más nő után érdeklődik.

Törvény előtt a vádlott tiltakozik az ellen, hogy ő házasságot ígért volna.

— Bíró ur, én harminc éves nő vagyok már!

— Mit akar ezzel mondani?

— Nagyon megelégedtem én már a házasi élettel!

Ami pedig az elesébitást illeti, az asszony elesébitotta el őt. Mikor meglátogatta őt a lakásában, felszólitotta, hogy érezze magát úgy, mintha otthon lenne.

Bíró a vádlottat felmentette.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csehtörtékon, 1916. évi február 17-én:

B. Bérlet.

B. Bérlet.

Kisasszony férje.

Játék 3 felvonásban.

Készlete este fél 8 órakor.

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Nagy Lajos és Nagy Lajosné elhunytá fölött számosan fejezték ki előttünk részvétünket; a gyászoló család nevében ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik együttérzésükkel fájdalmunkat enyhítették.

A Lőrinczy-család.

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érekeporosó gyára és temetésrendező vállalata.

Özv. Mányi Mojszáné assz. Sipoz Mária a saját, valamint nevelt leánya assz. Berger Mariska, ugyasintén az alólírottak nevében is, fájdalomtelt szívvel tudatja a forrón szeretett és felejtethetlen jó hitves, a drága jó nevelő apa, testvér, sógor és rokon

MÁNYI MOJSZA,

hentes-mesternek,

folyó évi február hó 16-án, reggeli 6 órakor, érdeműs életének 48-ik és zavartalan boldog házasi életének 5-ik évében, rövid szenvedés után, a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történt jobblétre szenderültét.

A meghaldogult drága halott földi maradványai február hó 17-én délután 8 órakor fognak Magyar-utca 2-3. számú gyászházban a gör. kel. román egyház szertartásai szerint történt beszentelés után, a helybelli felső temetőben lévő családi sírhelyen az örök nyugalomnak átadatni.

Pihenése esőndes, emléke áldottlegyen!

Arad, 1916. február hó 16.

Mányi Tivadar, Mányi János, az elhunyt fivével; ugyasintén utóbbi neje, gyermekel, a számos jó ismerős, jóbarát a az összes szaktársak nevében is.

* Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.

A Dózsa-kenyérgyár

értesíti t. fogyasztóközönségét és t. üzletfeleit, hogy saját lisztkészletének requirálása folytán, az eddigi méretben nem állhat rendelkezésre.

A hatóság részéről naponta csak redukált mennyiséghez jutván, viszontelárusító üzletfeleit nem láthatja el kenyérrel, hanem ezen redukált mennyiséget csak:

Gróf Tisza István-uti,
Hunyadi-uteai,
Kossuth-uteai,
Förroy-uteai és
Gróf Leiningen-uteai

fióküzleteiben hozza forgalomba.

1031

Gyógyszertár megnyitás.

Tiszte'ettel értesitem a t. közönséget, miszerint a mai napon, Kápolna- és Közép-utcák sarkán,

a „Szentlélekhez“ címzett

gyógyszertáramat megnyitottam. Gyógyszertáramat a modern higienia minden követelményeinek megfelelően szereltem fel. A t. közönség szives pártfogását kérem. Aradon, 1916. február 16.

Rolko Kálmán

okl. gyógyszerész.

1030

Hirdetmény.

Somoskeszi község jegyzői hivatalában, román nyelvet is beszélő, a jegyzői teendőkbén jártas

nős írnok,

ki megbizhatóságát eddigi működéséből kifolyólag is igazolni tudja, **azonnali belépésre**, mintegy 1500 korona évi fizetés, igen jó lakás és konyhakert használatával összekötött dotáció mellett,

alkalmazást nyer.

Suhajda Lajos,

jegyző.

300

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„Szószék”-nek
levele van a kiadóban. 1020

„Szerény”
jeligének levele van a kiadóban,
kérem átvenni. 1082

ALKALMAZÁST KERES.

Intelligentes
junges Mädchen, mit guten Zeug-
nissen, sucht Stelle als Kinder-
fräulein. — Olga Ziggel Arad,
Batthyány-u. 28. 1028

ALKALMAZÁST NYER.

Német bonno
kerestetik 4 éves gyermekhez, ha
szobatakaritást vállalja. Cím: Heim,
Bétegregy posta Bél (Biharmegye.)
1028

Egyszerű tőzönő
kerestetik falura. Cím: Heim,
Bétegregy posta Bél (Biharmegye.)
1024

Röfösára kereskedő segédet
keresek azonnali belépésre. Schön-
brunn Albert, Kétegyháza. 1019

Gyakornok,
négy polgári végzettséggel, azon-
nali alkalmazást nyer helybeli ter-
mény-üzletben. Ajánlatok „Ko-
moly” jelűre a kiadóba külden-
dők. 998

ÖZLETEK.

Forgalmas helyen
lisztkereskedés, hol más élelmi-
cikkek is bevezethetők, magános
nőnek is alkalmas, más vállalat
miatt azonnal átadó. Cím a kiadó-
hivatalban. 1084

INGATLAN.

Edelspacher-utca 11. sz. ház
eladó. 1020

KIADÓ LAKÁS.

Modern 3 szoba,
2 előszoba, fürdőszoba, mellék-
helyiségekből álló másodemeleti
lakás Szent László-utca 7. számú
házban május 1-re kiadó. 1026

Kétszobás lakás
fürdőszobával, május 1-re kiadó.
Mikes Kelemen-utca 84. sz. 1027

Kiadó
Flórián-utca 14/a. alatt 3 szobás
utcai lakás, fürdőszoba és mellék-
helyiségekkel. 1026

3 szoba
fürdőszobával, és egy 2 szobás
garzon lakás május 1-re, egy szoba
konyhával és műhelynek vagy rak-
tárnak alkalmas helyiség azonnalra
kiadó, Lovas-utca 1. Attila-ter
sarok. 1003

Egy 5 szobás
H. em. modern lakás, minden
mellékkelhelyiségekkel. Petőfi-utca
10. szám alatt kiadó. Bővebbet a
házmesternél. 844

Nagy Sándor-utca 7. szám
alatt modern 2 és 3 szobás lakás
május 1-re kiadó. 898

Földszinti
kétszobás csinos utcai lakás és
egy borpince május hó 1-re ki-
adó Csernovits Péter-utca 27.
szám. 1016

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Acetylen
berendezés, géppel együtt, olcsón
eladó. Megtekinthető Vityi gyógy-
szertárban, Magyarpécskán. 1021

Egy magánjáró
gőzcseplő garnitúra nyári csép-
lésre hasznosbérbe kerestetik. Aján-
latok „Cséplőgép” címen haszná-
lati díj megjelölésével a kiadóba
kéreknek. 1009

Veszek
a legmagasabb árban uraktól leve-
tett férfi ruhát, mindenféle egyen-
ruhát, valamint használt butort.
Vidékre is megyek. Bletter Ignác,
ruhakereskedő Arad, Szentpál-u.
12. szám. 229

Új butorhitel!
Butorok a legjobb kivitelben kap-
hatók, hitelképes egyéneknek köl-
csön és részletfizetésre szállítok
Garai Károly bej. cég butorüzleté-
ben Aradon, Asztalos Sándor-utca
5. sz. 918

KÜLÖNFÉLE.

A legszebb ajándék
a harctéren szolgáló katonák roko-
nunknak „A Hadsereg” képes
katonai folyóirat. Előfizetési ára
1/4 évre csak 8 korona, megren-
delhető Klein Mór, Welsz Leó és
Güick J. üzletében. 906

Menthol sósborszesz.
Tiszta, egészséges, zamatos, erő-
sítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőt-
lenítő és fájdalomenyhítő háziszer.
Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs
gyógyszertár, Földes gyógyszertár.
12

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz,
vagy becserél; ugyisintén
régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos
órák és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

Matteine-féle
patkány- és egérintás

új eljárás szerint.
Patkány- és egérintáshoz ajánlok
**patkány- és egérintő-fusz-baci-
lust.** A XX. század legmegbiz-
hatóbb patkány- és egérintő-szere,
csak patkányt és egeret öl meg,
emberre vagy állatra nem vesze-
pelmes, tehát mindenütt elhelyez-
hető.
A patkány- és egérintő-fusz bacillus
árjai:
1 kis adag 2—300 patkány ki-
irtására 6 K.
1 nagy adag 3—600 patkány ki-
irtására 12 K.

„Matteine”
vegyészeti laboratórium
Arad, Boros Beni-ter 1. szám
Telefon 10—45. 251

Burgonyát

vaggontételenként és mm.-ként,
zsirt,
szalonnát,
házi szappant
15—20 éveset,

petrezselymet
és sárgarépát
mm.-ként szállít: 641

Kalmár Endre
Arad, Arpad-ter 5. szám.
Városi és megyei telefon 670.

A Gyulai Polgári Kör

1916. évi május hó 1-re
vendéglőst
keres.

Ajánlatok a kör igazgatójához küldendők, hol a feltételek is meg-
tudatók. 1022

Vöröshagyma, fokhagyma, dug- hagyma, hagymamag, zöldségáru

kisebb és nagyobb mennyiségben
legjutányosabban kapható. :- Arak
kérdőzködésre. :- Jókárban levő
használt jute-zsákok eladók.

MANDL ZSIGMOND

MAKO. 328

GRAMMOPHON

— 12 lemezzel —

kifogástalan. A lemezek válogatva,
marsok, keringők, énekszámok.
Saját árban 80— koronától kezdve.

Grammophon-gyár
Wien, VII., Kaiserstrasse 65.
Csak a pénz előleges beküldése
ellenében. Frankó csomagolás. 7061

Rum — likőr

essentiák és compositiókban
állandó nagy raktár.

Saját véd-
jegyzett **„Rumarom”**
50 filléres üvegekben, mely 2 liter
finom tearum készítéséhez ele-
gendő, mindenütt kapható. 502
Nagyban kapható:

Szemző Armin
áruügynökségénél, Arad. Telefon 592.

Bevonulás miatt

raktáron levő sózott és füstölt sza-
lonna, zsír nagyban és kicsiny-
ben, a

maximális áron alul eladó.

Szíves pártfogást kér:

Krámer Sándor,
hentes- és mészáros, Ferenc-ter 6.
szám (Brunhuber-ház.) 996

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság.

Vagyon.

Mérleg-számla 1915. évről.

Teher.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Pénztár-álladék			679.853	31	Alaptőke:				
Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék			785.813	08	10000 drb 400 kor. részvény- ben			4.000.000	
Váltó-tárca álladék			13.286.923	43	Tartalékalapok:				
Folyószámlai adósok:					Általános tartalékalap	2.700.404			
értékpapirokkal és jelzálog- biztosítókkal fedezve	7.960.518	05			Árfolyamkülönbözeti tartalék- alap	200.000			
részvénytársaságoknál és szö- vetkezeteknél fedezet mellett	1.600.722				Ingatlan értékkülönbözeti tar- talékalap	100.000			
törvényhatósági rövid lejáratu kölesönök	1.227.996	76	10.789.236	81	Tisztviselők és szolgák nyug- díjalapja	564.550	3.564.954		
Jelzálog-kölesönök			5.259.049	98	néh. Nachtnébel Ödön alapítványa			10.000	
Előlegek értékpapirokra			130.769	76	Betétek:				
Saját értékpapirok			2.308.133		betéti könyvecskében	19.041.619	83		
Ingatlan vagyon:					folyó számlákban	4.142.614	32	23.184.234	15
intézeti székházak	840.000				Hitelezők			747.229	21
árverésen megvett ingatlanok	648.446		1.488.446		Viszleszámított váltók			2.222.010	
Tisztviselők és szolgák nyugdíj- alapjának tulajdonát képező:					Magyar takarékpénztárak köz- ponti jelzálogbankjára átruhá- zott jelz. kölesönök			866.309	06
értékpapirok	94.600		224.600		Ki nem fizetett osztalékok			680	
ingatlan	130.000				Előre befolyt kamatok			289.364	51
néhai Nachtnébel Ödön alapít- ványának értékpapirjai			10.000		Be nem fizetett betétkamatadók			54.907	04
Felszerelések	20.020				Előre felvett házbérek			2.324	34
10% leírás	2.010		18.010		Nyereség-egyenleg:				
Hátralékos kamatok			35.853	56	Athozat előző évről	66.049	21		
					1915. évi tiszta nyereség	508.127	41	574.176	62
			35.016.188	93					

Kelt Aradon, 1915. évi december 31-én.

Heinrich Sándor, s. k.
vezérigazgató.Földes Soma, s. k.
egy. lítkár.

Az igazgatóság:

Dr. Baross Lajos, s. k. Purgly László, s. k.
Báró Bohus Zsigmond, s. k. Szalay Antal, s. k.
Gróf Breda Victor, s. k. Báró Urbán Péter, s. k.
Dr. Fábry Sándor, s. k. Vásárhelyi János, s. k.
Vásárhelyi László, s. k.
igazgatók.

A felügyelő-bizottság:

Dr. Dálnoki Nagy Lajos, s. k.
elnök.
Daniel Endre, s. k.
felügyelő-biz. tag.
Szathmáry János, s. k.
felügyelő-biz. tag.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottságának jelentése a huszonhatodik rendes közgyűléshez.

Tisztelt Közgyűlés!

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságnak 1915. évi ügykezelésére és mérlegére vonatkozólag tisztelettel jelentjük, hogy a társaság vagyonkezelését és az ügyek vezetését úgy az anyaintézetnél, mint a fiókintézeteknél az egész évben éber figyelemmel kísértük, az ezekkel összefüggő könyveléseket több ízben tüzetesen megvizsgáltuk s azt tapasztaltuk, hogy úgy az ügykezelés, mint a könyvelés mindenben a kereskedelmi törvény és az alapszabályok intézkedéseinek megfelelően történt.

Jelentjük továbbá, hogy az igazgatóság részéről elénkbe terjesztett mérleget, továbbá a veszteség- és nyereség-számlát behatóan megvizsgáltuk, az egyes köny-

vekkal összehasonlítottuk s úgy találtuk, hogy a kitüntetett eredmény, úgy az általunk 1915. évi december hó 31-iki állapotokra vonatkozólag megejtett felvételekkel, mint az egyes naplókval és könyvekkel teljesen megegyezik s a kereskedelmi törvény idevonatkozó intézkedéseinek tökéletesen megfelel.

Ezek után a választmánynak és igazgatóságnak a kitüntetett 574.176 korona 62 fillér tiszta nyereség felosztását tárgyazó és az évi jelentésben foglalt javaslatához teljes egészében hozzájárulunk és a t. közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

Végre kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1915. évet illetőleg úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Aradon, 1916. évi február hó 16-án.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Daniel Endre, s. k.
felügyelő-biz. tag.Dr. Dálnoki Nagy Lajos, s. k.
felügyelő-biz. elnök.Szathmáry János, s. k.
felügyelő-biz. tag.